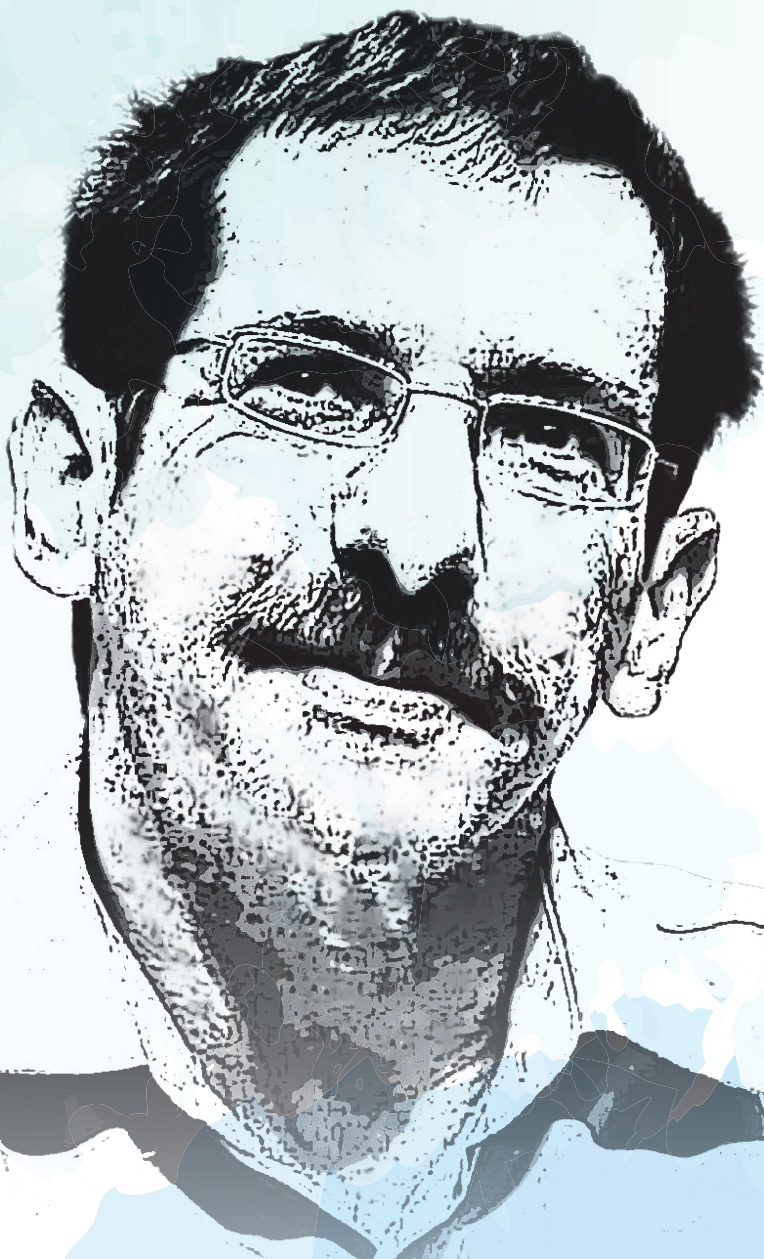

אתגתא

בשבע 1134 | כ"ב בשבט תשפ"ה, 20.02.25

דב אייכלר עשה
את כל הדרך
מחסידות בעלז
לאולפני החדשות
עניין אישי,
יוסף ארנפלד

היום שאחרי
קריסת השוק
המשגשג של עלוני
השבת יאיר יעקבי

מחיוך מתת אלפ

הוא הקפיד לא לקחת את עצמו ברצינות יתרה, באותה מידה שידע לעקוץ בחיוך בני פלוגתא חריפים. אחרי עשור בלעדיו, אורי אורבך הוא עדיין אייקון בלתי נשכח של עיתונאי, סופר וסאטיריקן, שהחיבורים שיצר בחייו משפיעים גם אחרי מותו // **יוסף ארנפלד**

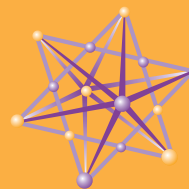

המכללה

האקדמית חמדת

חוסן, אמונה, חינוך.

קריית חינוך שדות נגב

האקדמית חמדת מברכת את

הרב יצחק לוי

יו"ר הוועד המנהל

לקבלת אות החזון והמעש פרס מפעל חיים

שיוענק בכנס ירושלים

ביום שני הקרוב, כ"ו בשבט, 24 בפברואר

כהוקרה על עשרות שנים של מנהיגות, הובלה ותרומה משמעותית
לעיצוב דרכו של הציבור הדתי-לאומי ולחברה הישראלית כולה.

משה דמרי
יו"ר האסיפה הכללית

פרופ' חיים שקד
נשיא האקדמית חמדת

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

www.hemdat.ac.il

למידע והרשמה חייגו אלינו ***5280**

מרחב נשימה

לעבור את המסע הזה יחד

תכנית ייחודית מבית אשכולות לגברים ממשפחות הגבורה ממלחמת חרבות ברזל

הנופש מיועד
לאבות/אחים/סבים
שכולים בלבד

בואו לתת רגע לעצמכם
לנשום, להתחזק, להתאוורר
בפסק זמן מרענן בים המלח

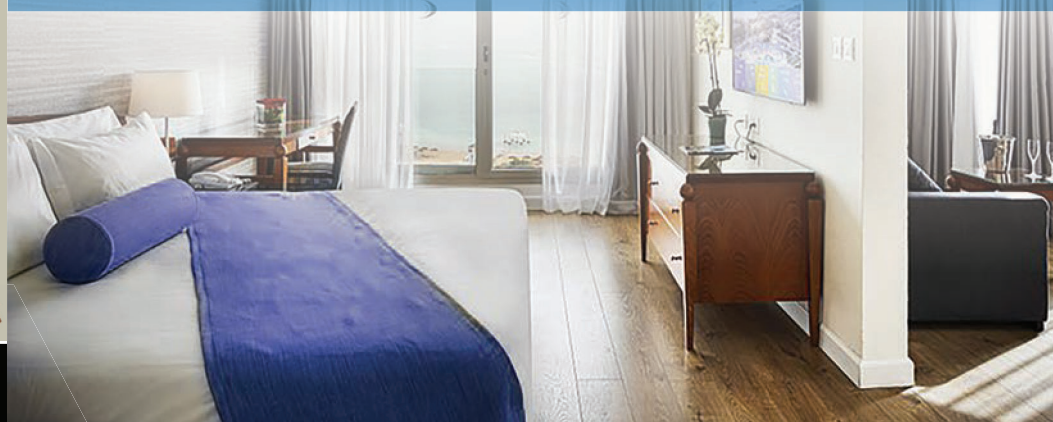

מופע של
אבו טבלה

תיאטרון
פלייבק

מופע שירים
וניגונים עם
ראובן טבול

במלון ENJOY ים המלח

שני-רביעי | י"ז-י"ט באדר תשפ"ה

17-19.3.25

יחיד בחדר של 3 - 900 ₪

יחיד בחדר זוגי - 995 ₪

יחיד בחדר - 1600 ₪

מחירים
מסובסדים
לפנסיון
מלא:

הסעות בתשלום מירושלים ומתל אביב בהרשמה מראש
מספר המשתתפים מוגבל

מגוון סדנאות איכותיות:
ליאור אנגלמן | טיפול באמנות
מוזיקה | טיול | פסיכודרמה
כתיבה | שוקולד | יצירה
סדנת קוקטיילים

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

פתאום זה בא ומתבהר

עשרים שנה אחרי פטירתו, אני עדיין שומע את הקול הסדוק של אדיר זיק ז"ל

בשנת 1945. זה מדהים. לא הייתה אז תנועה גדולה של חזרה בתשובה, היא הגיעה רק בשנות השבעים, כמעט שלושים שנה אחר כך. אבל הילד אדיר, שגדל ב'שומר הצעיר', הסתכל על העולם וגילה את בוראו. לבד. וגם כאן - הלך נגד הזרם, ובישר את מה שבעתיד רבים יבינו. כנער חוזר בתשובה הוא התקרב גם לבית המדרש של בעל ה"אמרי אש" ממודו'ץ בתל אביב והרבה לספר עליו ועל ניגוניו בתוכניות. "זוהי הדמננות נוספת להדגיש את הקשר שלנו עם הציבור החרדי", כתב פעם. "עם מי ייפגשו נכדי בעוד שלושים שנה? לצערי, הם לא ייפגשו עם קרובי משפחתם בקיבוצי השומר הצעיר, ואולי אפילו לא יכירו אותם. הם ייפגשו עם כל מי שמצטרף למניין כשמישהו דופק על השולחן וקורא 'מנחה!': חרדים, דתיים-לאומיים וש'סניקים".

7 אגב, מכל המאבקים של אדיר זיק, יש אחד שכשל: המאבק שלו ברעש התזמורת בחתונות. זוכרים כמה הוא דיבר על זה בתוכנית? הוא קרא למאזיניו ללכת לאיש ההגברה ולהעיר לו. "תגידו שאדיר זיק ביקש להנמיך". לצערי, בעוד המאבק שלו בשמאל, ב"תשקורת" ובשב"כ הצליח להשפיע על התודעה, כאן, לפחות לפי הרושם שלי, הקמפיין שלו לא התרומם. הולך ופוחת הדור, הולך וגובר ההוליווד.

8 הדבר שאני הכי זוכר מהתוכנית של זיק, ונראה לי שלא רק אני, הוא הדמעות. כאמור, התוכנית הייתה מלאה באופטימיות ובשמחת חיים, שמחת חיים יהודית, אבל אז הגיעו הפיגועים הנוראים, ושמחת החיים הפכה לאבל. זיק היה פותח את התוכנית בהקראת שמותיהם של הנרצחים באותו שבוע, רשימה שהלכה והתארכה. ואיך הוא היה מקריא את השמות האלה? הוא לא עשה את זה בטון דרמטי או עצוב, ואפילו לא זועם. הוא פשוט היה נשנק מבכי בשידור חי. זה חזר על עצמו שוב ושוב. הוא היה מקריא שמות של יהודים שנרצחו רק בגלל שהם יהודים - ובוכה. אני כותב את זה עכשיו וממש שומע את קולו הסדוק מקריא את השמות מהימים ההם: מורדכי ושלום לפיד הי"ד. ירון ואפי אונגר הי"ד. איטה ואפרים צור הי"ד. משפחת סחיוסחורדר הי"ד. הרב הלל ודינה הורביץ הי"ד. מקריא ובוכה.

9 ואי אפשר לסיים את הטור הזה בלי להזכיר את המאבק נגד עקירת גוש קטיף. גם שם היה זיק פעיל, אם כי באופן מוגבל, כי זאת הייתה השנה האחרונה לחייו. הוא כבר לא שידר כי איבד את קולו בגלל מחלתו הקשה. וחוזר מזה הוא גם איבד את הבמה שלו כי השמאל הצליח לסגור את ערוץ 7 באמצעים "משפטיים", כמו שרק הבולשביקים יודעים. אבל הוא לא ויתר והעביר את רוח התוכנית שלו ואת מסריה לטור אישי שפרסם כאן בעיתון הזה עד ימיו האחרונים ממש. אדיר זיק נפטר חצי שנה לפני הגירוש, בגיל 65. ובזיכרון שלי מותו נצרב כחלק מהאירועים המכוננים של אותה שנה קשה לאהובי ארץ ישראל. אלפים ליוו אותו בדרכו האחרונה. על מצבתו שבהר הזיתים נכתב: "השיג דרך האמת ודבק באלוקיו. במאי, יוצר ומורה דרך, אוהב ישראל והבריות, איש חסד, אהב ולחם למען ארץ ישראל עד כלות".

10 בטורו האחרון, שפורסם כאן השבוע לפני 20 שנה, ימים ספורים לפני פטירתו, כתב: "דלקת ריאות קשה הביאה אותי להיות מאושפז בימים אלו במרכז הרפואי הדסה עין כרם. גם אני, כמו יהודים טובים אחרים, מעדיף להשתמש בביטוי החיובי 'בית רפואה', או 'מרכז רפואי', מאשר בביטוי השלילי 'בית חולים'. אני מקבל טיפול רפואי מרפואי עין כרם, אך מלבד זאת אני, כמו מטופלים האחרים, אפוף חסד ומצוות ללא קץ וגבול. עזר מציון, ארגונים נוספים, אנשים פרטיים - כולם נוהרים יומם ולילה ומשתדלים לעזור. בני משפחתי המתלווים אליי מקבלים אוכל, ביגוד וארוחות חמות חינוך מארגוני חסד שפועלים כאן. ארבע פעמים ביום מופיעות קבוצות זמר ונגינה בחדרי המחלקה האונקולוגית כדי לרומם ולחזק את רוחנו. גם בשבת יש תפילות וסעודות לכל מי שנשאר בבניין הדסה. יהודים צדיקים עוברים ועורכים קידוש בכל אחד מהחדרים, והכול בצניעות, בכשרות, בענוה... אנא, הם מבקשים, זכו אותנו בכך שתיעזרו על ידינו במצווה. אני מקבל טיפול רפואי מצוין - ואפוף חסד יהודי. שבת שלום, יהודים. בעזרת ה' אנוהו ננצח!".

אותן על המדף, וכשנולד ילד הוא מוריד נשמה מהמדף ומכניס לו אותה... אפילו לשמאלנים יש מדף, קטן אומנם, אבל לפעמים גם שם נולד תינוק... מדף גדול יש לדתיים הלאומיים. פעם היה מודל אחד כמעט של נשמות, היום יש וריאציות. אבל דבר אחד לא השתנה: לנשמות האלה יש צ'יפ דפוק במוח. הכול בנשמות האלה מצוין, ילדים נהדרים, אבל בצ'יפ שבמוח שלהם האות אל"ף איננה. הם תמיד סוג ב', הם לא יודעים מה זה להיות סוג א', מנהיגים. הם נשארו עד היום נגררים, סוג ב'... מובן שזו הפרוזה, יש הרבה שמתרגזים על ההשוואה, האמת היא שלסדרה הסתננו גם בעלי צ'יפים משופרים, אבל המנהיגים נשארו עם בעיית הצ'יפ הדפוק. ראשי המפד"ל יושבים בממשלה שמתכוננת לעשות טרנספר לקהל בוחרים...".

5 והייתה מילה אחת שחזרה על עצמה בכל תוכנית: "הבולשביקים". זוכרים את כינוי הגנאי הזה שהצמיד זיק לאנשי המערכת, שכופים בכוח את השליטה שלהם על רוב העם דרך בתי המשפט, הפרקליטות והשב"כ? פעם זה נשמע הזוי. היום זה כבר כמעט קונצנזוס (וד"ש לנגד במילואים ארי רוזנפלד). אפילו השאלות שהעלה זיק על הפעלת סוכן המחלקה היהודית אבישי רביב והמעורבות שלו בהסתה שקדמה לרצח רבין - וזכות בתקופה האחרונה לדיון מחודש. כל העיסוק בנושאים האלה דרש אומץ רב. פעמיים: קודם כול אומץ מול אנשי השירותים החשאיים, שאף אחד לא רוצה להתעסק איתם (וד"ש לבמאי אברהם שפירא). אבל לא פחות, אומץ מול הפוליטיקלי-קורקט, גם של הימין. מה, אנחנו תוקפים את מערכת הביטחון? היא מגינה עלינו. אבל זיק לא ראה בעיניים, או שהוא בעצם כן ראה בעיניים. הוא ידע מה זה בולשביקים. הוא הבין כמה חשוב לסמן את מה שהיום כל תינוק ותינוקת יודעים לכנות "דיפ סטייט".

הרבה מאוד קרדיט מגיע לזיק על המאבק בגורמים האלה, מאבק שהוא הוביל כמעט לבד. אף שהקרדיט הגדול לחשיפת הרשעות והשקר של המערכות האלה בתקופה האחרונה מגיע כמוזן לבולשביקים עצמם: אתה שומע את כרמי גילון ואת עמי אילון ואת כל ראשי מערכת הביטחון מהימים ההם מדברים היום, ומבין שכמו ביחס לאוסול, אדיר זיק הקיצוני היה בעצם מתון מדי. שמעתם השבוע את יאיר גולן, שגם אחרי כל המחבלים הנוראים של ליל 7.10 מתעקש שאסור לרונן בר, ראש השב"כ, לפרוש? למה? שימו לב: "יש לו תפקיד מאוד חשוב להגן על הדמוקרטיה הישראלית. אם יהיה ראש שב"כ שממנה ראש הממשלה הנוכחי, יש פה סכנה מהותית לדמוקרטיה". אתם מבינים כמה האמירה הזאת של האיש שלפי הסקרים יש לו 17 מנדטים, על כך שתפקידו של השב"כ הוא "להגן על הדמוקרטיה הישראלית", מפחידה? להגן על הדמוקרטיה ממי? ממי שנבחר ברוב קולות על ידי העם? ואיך להגן? אם לא הבנתם, תקראו את הציטוט של ראש מפלגת 'הדמוקרטים' שוב. ואז, לחיזוק, תשירו שלוש פעמים בכוונה גדולה "לא תנצחו אותי!".

6 והנה עוד דבר גדול מאוד שאדיר זיק היה חלוץ בו. הוא נוגע לא רק לתוכנית שלו, אלא לכל עולמו: אדיר זיק היה חוזר בתשובה. באיזה גיל הוא חזר בתשובה? ובכן, שימו לב: שש. אולי אפילו קודם. הוא נחשף כילד לעולם הדתי כשנאלץ לעבור לתקופה למוסד באזור ירושלים בגלל מחלת האסטמה שלו, ומאז החליט לדבוק בו. וזה לא היה קל. הוא רצה ללמוד בבית ספר דתי, אך הוריו התנגדו. אבל הילד אדיר הצליח בסופו של דבר לשכנע אותם וכך הגיע לבית הספר ביל"ו בתל אביב. אם אני מחשב נכון, החזרה שלו בתשובה הייתה

1 השבוע ימלאו עשרים שנה לפטירתו של אדיר זיק ז"ל. וואו. עשרים שנה זה חתיכת זמן. רק לחשוב על זה שמי שמתחת לגיל עשרים ומשהו, לא שמע אותו מימיו. ומצד שני, למרות השנים שחלפו וכל הדברים שהשתנו מאז בעולם, מורשתו התקשורתית עדיין רלוונטית. למעשה, היא רלוונטית עכשיו אפילו יותר מאשר בחייו. הנה כמה נקודות שהיו אבני יסוד בתוכנית האהובה שלו "זיקוקן של אדיר" בערוץ 7, שיש להן שייכות לתקופה שלנו. וכאמור, הן אקטואליות היום אפילו יותר משהיו בזמן שידורן אי שם בשנות התשעים של המאה העשרים. מה שנחשב בשעתו קיצוני וחרף, אפילו קונספירטיבי, התברר כאמת פשוטה שצריך להיות עיוור כדי לא לראות אותה.

2 במה נתחיל? טוב, זה פשוט: בהסכמי אוסלו. אדיר זיק היה אחד ממובילי המאבק בהסכמי ה"שלום" המופקרים של רבין ופרס. הוא השמיע שירי מחאה, הניע אנשים לפעולה, שלח אותם לצמתים, זעזע אותם, חיזק אותם. בזמנו, השפה שלו נחשבה בוטה. קראו לו בשמאל "המסית הלאומי". היום אנחנו יודעים שאין מילים חריפות מדי לתיאור האיוולת וההפקרות של הסכמי אוסלו. הלאה: "תשקורת". הרבה לפני השימוש הנפוץ בביטוי "ערוצי התרעלה", אדיר זיק הרבה לבקר את ה"תשקורת", כפי שהוא כינה אותה. כמי שעבד ברשות השידור, ואף היה מדור המייסדים שלה, הוא הכיר לעומק את התקשורת הישראלית ואת המניפולציות שלה. אבל הוא לא רק תקף אותה, אלא העמיד אלטרנטיבה של זהות: תוכנית הרדיו שלו נתנה בכל שבוע סדר יום יהודי. הוא דיבר על תרבות, על היסטוריה, על ציונות, על אמא שלו ("סבתא ברונצ'ה"), וכמובן על פרשת השבוע. אני נזכר, תוך כדי כתיבה, באיזו התלהבות הוא דיבר, בשיא אחת התקופות המדממות של אוסלו, על קונצרט חזנות שנערך בהיכל התרבות בתל אביב לזכרו של החזן שלמה רביץ, שבו נטלו חלק תלמידיו מבית הספר ביל"ו בתל אביב, מכל הדורות, בהם זיק עצמו. כמה הוא התרפק על דמותו של רביץ שהיה איש חינוך, ועל תל אביב הדתית של פעם. היום אני מבין את זה הרבה יותר. חשוב לבקר את התקשורת, על ההתקפות של שדרניה נגד כל דבר שבקדושה. אבל לא פחות חשוב להבין שהתקשורת לא רק תוקפת את הדברים הלא נכונים, אלא גם מתרגשת ומרגשת מהדברים הלא נכונים. לכן, באותה תוכנית נלחמים בדיבורים של אמן אברמוביץ' ונחום ברנע נגד המתנחלים, אבל גם מתרגשים משידש שנקרא "לך אתן את הארץ הזאת" של דדי גראוכר. שיר שלימים הפך, כידוע, לפס הקול של ההפגנות נגד אוסלו. והוא לא היה שיר מחאה, אלא שיר אמונה, שיר זהות.

3 ולא נשכח את "לא תנצחו אותי כל כך מהר", של יהורם גאון, שהיה הפתיח הקבוע. שיר שחיזק בכל פעם מחדש, בסיומו של עוד שבוע של פיגועי טרור, תוך כדי הסכמי נגיעה לאויב הרצחני וסתימת פיות של כל מי שמתנגד - אבל פתאום זה בא ומתבהר ולעצמי אני אומר: לא, לא, לא תנצחו אותי, לא מנצחים אותי כל כך מהר! וזה עוד לפני שזיק בכלל פתח את הפה. זה רק הפתיח. לפעמים חיכיתי לשיר הזה לא פחות מאשר לתוכנית עצמה. כמה סמלי שגם הקטע המוזיקלי הזה של התוכנית, לא רק הדיבורים והדעות שנאמרו בה, הפך לרלוונטי ומושמע בימים אלה, עוד יותר אפילו מלפני עשרים שנה.

אגב, בלי קשר לאידאולוגיה, התוכנית הייתה חידוש גדול: שדרן שלא מדבר במילים גבוהות, אלא בגובה העיניים. היום יש הרבה תוכניות ב'אנר, אבל אז זה היה מהפכני. המאזין הרגיש כמו חבר של זיק שגדל איתו ביחד בכיתה בביל"ו ויושב איתו לקפה.

4 הוא היה חריף, לפעמים מדי, גם בביקורת שלו פנימה. הנה למשל עוד ביטוי של אדיר זיק שחזר על עצמו שוב ושוב, ועדיין מהדהד בראש של רבים: "הצ'יפ הדפוק של הציונות הדתית". כמה הוא דיבר על הצורך חסר התקנה של אנשים טובים במגזר למצוא חן בעיני השמאל והחילונים. לא להוביל ולהנהיג, אלא להיות בסדר, לרצות, להתקבל למועדון של החילונים. מין נחיתות כזאת של מי שמרגיש תמיד סוג ב'. "האגדה מספרת", כתב זיק, "שיש מלאך בשמיים שתפקידו לייצר נשמות ליהודים. הוא מכין סדרות של נשמות, מעמיד

פרוטיאה באלקנה

מצאנו את הבית.

פריש גלי | התמונות להמחשה בלבד | ט.ל.ח.

דיור מוגן פרוטיאה באלקנה זה הבית שלנו

בית חדשני שמותאם בדיוק בשבילנו, הקהילה הדתית לאומית. בית הכנסת המפואר, חברותות ללימודי יהדות, הפעילויות המגוונות, הדירות המרווחות, חוגי הספורט, הספא המפואר, הלובי המרשים, הצוות המקצועי, ההבנה, ההקשבה, היחס והאכפתיות.

קבלנו מתנה, בית שמעניק לנו בטחון פיזי בריאותי וחברתי 24/7

2025 . שנת הפתיחה!

מצטרפים עכשיו ומקבלים

חבילת ריהוט

ספה + 2 כורסאות
שולחן סלוני • מזנון
פינת אוכל + 4 כסאות
מיטה זוגית + 2 שידות צד

או

חבילת חשמל

מקרר • תנור
מדיח כלים • מקרואל

החברה רשאית להפסיק את המבצע בכל עת | המתנה למצטרפים חדשים

פרוטיאה באלקנה
דיור מוגן איכותי לקהילה הדתית

***9405**
www.proteahomes.co.il

לתיאום פגישה
התקשרו

יאיר יעקבי
jacobi.y@gmail.com

סופו של כל עלון

בשבתו" המוקדש כולו לטיפול באירועים מוחיים לאור ההלכה. "כוכבי צריך ללמוד לקח", סיכמה גילת ברזאני, הלוא היא עורכת העלון "יום עסיסי" העוסק במיצי הפירות השונים וכיצד ניתן לשלבם בארוחות השבת ביעילות מקסימלית.

בשבת העוקבת פרסמו כל העלונים האחרים מאמרים בגנות "תופעת כוכבי" וההשלכות החמורות שיש לה על התפילה והמתפללים. הגדיל לעשות אחד מעורכי העלונים שהחליט להוציא עלון חדש בשם "לא צריך עוד עלונים" ובו מנה מדי שבת את הסיבות מדוע לא צריך עוד עלונים מלבד העשרות הקיימים (באותו עלון, אגב, הייתה פרסומת לעלון של כוכבי. בכל זאת, צריך להתפרנס ממשאו).

אבל הפולמוס, כדרכו של פולמוס, רק הלך וחזק את מעמדו האיתן ממילא של כוכבי ועלונו. השערורייה הביאה לנהירה של עוד קוראים שרצו להבין על מה המהומה ועורכי העלונים נותרו אובדי עצות.

היה זה בשלב הזה שבו חנן אפל-קראמבל, חבר במניין של כוכבי, החליט שגם לו מגיע עלון שמטרגט אותו בדיוק. הרי אם כוכבי המשעמם יכול לקבל מענה מדויק לחווית השבת שלו, אז קל וחומר אפל-קראמבל. שבת לאחר מכן יצא העלון החדש "סופ"ש נעים חננוש!" (אפל-קראמבל היה הרבה פחות דוס מכוכבי). העלון היה עמוס לעייפה בכל מה שמייחד ומעניין את חנן ומשפחתו כמו גם, מה הסיכוי, טור אורח של יאיר יעקבי.

את ההמשך אתם בטח מנחשים. שאר המתפללים בבית הכנסת של כוכבי, כמו גם בבתי כנסת חופפים, קיבלו תיאבון והתחילו להוציא מאות ואלפי עלונים חדשים שפונים בצורה מדויקת לניואנס האישי ולמורכבות הנדירה שהיא האישיות הדתית-לאומית.

ולכאורה אפשר היה לחיות עם הסיפור הזה, לולא המשוואה הפשוטה להחריד של היצע וביקוש. שטחי הפרסום שבעבר היו מכניסים לעלון הממוצע סכום נאה, נפלו בערכם בעשרות אחוזים עקב התחרות המטורפת, ועורכי העלונים גילו מהר מאוד שאין היתכנות פסקלית לתחזוקת העלון והם החלו לפשוט את הרגל בזה אחרי זה.

חודשיים לאחר מכן השולחן בבית הכנסת שבעבר היה עמוס לעייפה בעלונות שבת צבעוניים ומגוונים נותר מיותר וצחית. אבל לא לחלוטין. עדיין היה שם עלון אחד משעמם ומיושן שכולו דברי תורה. אבל הוא לא דיבר כמעט לאף אחד. ●

לא ברור לחלוטין איך, אבל שלומי כוכבי הרגיש שהוא לא מוצא מענה באף אחד מ־47 עלוני השבת השונים שהונחו מעדנות על השולחן בכניסה לבית הכנסת שלו בהדרגה. גם עלון השבת החדש "שבת היא מלינוק", שיצא לראשונה באותה שבת ושעוסק כולו באתגרים ההלכתיים והנפשיים שבהנקה בשבת, לא בדיוק דיבר אליו כך שהמסקנה הייתה בלתי נמנעת - פשוט אין מספיק עלונים.

אז אחרי מעט מחשבה החליט כוכבי שבמקום בו אין עלון היה בעצמך עלון, והוא התניע תהליך להוצאת עלון שבת חדש שיטורגט כל כולו בדיוק לאדם הספציפי שהוא שלומי כוכבי.

העלון "שבת שלום כוכבי!" יצא לאור חודש לאחר מכן בשמחה גדולה ובעשרות אלפי עותקים שפוזרו בכל גבול ישראל. העלון היה עמוס מאמרים ומדורים העוסקים בחוויות החיים המאוד ספציפיות של שלומי כוכבי. המאמר "ואשמע אחריי קול רעש גדול" עסק ברעשי האגוז של המאזדה 5 של כוכבי ואיך לטפל בהם, המדור "לקטוז והדר לבושה" עסק ברגישותה של גברת כוכבי לחלב וכיצד ניתן בכל זאת להכין לזניה לארוחת הערב, ובמדור הרכילות השנוי במחלוקת שובצו רכילויות על אמא של כוכבי ש"נצפתה מעירה לכלתה על איך בזמנם הילדים כבר בשעה שבע היו במיטות".

הציבור באופן מפתיע מאוד התחבר לעלון החדש, לאו דווקא כי הוא דיבר אליו, אלא מאותה הסיבה ששאר העלונים דיברו אליו - כי צריך לקרוא משהו עד שיצאו שלושה כוכבים. המפרסמים בתורם זיהו את הפוטנציאל ומיד התדפקו על דלתו של כוכבי בהצעות אטרקטיביות לרכישת שטחי פרסום בין עמודי הלהיט המגזרי החדש. המימון המפתיע איפשר לכוכבי להרחיב עוד את עלון השבת שלו, שהתחדש במדור היסטורי המשתף אנקדוטות מחייו של כוכבי הצעיר, זמני כניסת ויציאת השבת של הדר גנים בלבד, וכמובן טור אורח של יאיר יעקבי, שלא באמת הכיר את שלומי כוכבי אבל מפה לשם הצליח לכתוב כל שבוע 900 מילה. בכל זאת, יאיר יעקבי.

השבתות חלפו והפופולריות של "שבת שלום כוכבי!" המשיכה לנסוק למגינת ליבם של עורכי כל שאר עלוני השבת, שקבעו פגישה מחתרנית במרתף אפלולי באזור התעשייה.

בפגישה הסכימו כל העורכים שהפעולות של כוכבי שערוייתיות. "לא כל ניואנס קטן צריך עלון בפני עצמו!" התאונן פרופסור אברי בליק, עורך העלון "שבץ

פעם הופעתי לאיזו חברת תקשורת, וכשיצאתי לבמה הבחנתי שחצי מהקהל חילונים וחצי מוסלמים. ללמדכם שחשוב להיות ספציפי כששואלים את המזמין אם חלק מהקהל דתי.

אם את אותה אנרגיה שמשקיעים בממשלה כדי להוכיח לנו שהם לא נקניקים היו משקיעים בלא להיות נקניקים אז אולי לא היינו כאלה נקניקים

אני: הבת שלי ממש עצבנה אותי אתמול כשניסיתי להשכיב אותה לישון חמות! הילדים שלי אף פעם לא היו מעצבנים אני: לפעמים זה מדלג דור

צריך לבקש מטרמפ שייתן את האולטימטום הבא לנתניהו, אולי זה יעזור

העלון היה עמוס מאמרים ומדורים העוסקים בחוויות החיים המאוד ספציפיות של שלומי כוכבי. המאמר "ואשמע אחריי קול רעש גדול" עסק ברעשי האגוז של המאזדה 5 של כוכבי ואיך לטפל בהם, המדור "לקטוז והדר לבושה" עסק ברגישותה של גברת כוכבי לחלב וכיצד ניתן בכל זאת להכין לזניה לארוחת הערב, ובמדור הרכילות השנוי במחלוקת שובצו רכילויות על אמא של כוכבי ש"נצפתה מעירה לכלתה על איך בזמנם הילדים כבר בשעה שבע היו במיטות"

ללדת על בטוח

בראש סרונ BOPO

בית החולים הציבורי אסותא אשדוד

מזמין אותך לחוויית לידה טבעית,
בחדרי לידה מאובזרים עם טכנולוגיה מתקדמת
ושירות אישי ומסור לחוויית לידה בלתי נשכחת

תמיכה וליווי צמוד
לאורך כל התהליך

ארוחות כשרות
למהדרין

חדרי אשפוז
ברמת מלונית

רופאים
מומחים

צוות מנוסה
ומקצועי

בית החולים הציבורי
אסותא אשדוד
ע"ש סמסון | מקבוצת **מנבי**

בית חולים ציבורי, חווית טיפול אישית

מועדון היולדות 8480*

מתאמת קשרי קהילה נשים ויולדות: מתאם קשרי קהילה:
גב' אדל (אודי) הגר: 053-4186601 הרב אברהם פלר: 050-4172072

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

יהודי קשה הבנה

למה מתגעגעים לבגין אם פעם קראו לו רוצח, למי נאמנים הליברלים, ומה גרם לי לשנות הרגלים ולהפסיק לשתות שוקו

מהמיטה, ללכת לכיכר ההיא בתל אביב ולהסביר לאנשים הטובים האלה שההפגנות שלהם גורמות לעולם להגיד שהכול בגלל היהודים, שזה בסדר להתנגד לממשלה אבל לא חייבים לצעוק, לא חייבים להאשים, ובטח שלא יפה לכנות אחרים בשמות מעליבים. והשמאלנים הרי אוהבים את המדינה, הם אנשים טובים וממש לא טיפשים, הם יבינו. אמרתי לכם, הייתי קשה הבנה.

הלכה המדינה בעלייה הראשונה

השנים חלפו, ואני הפכתי מילד קשה הבנה למבוגר שבאמת לא מבין שום דבר. לא הבנתי למה בשמאל פועלים לשכנע את הממשל האמריקני לא לתת לממשלת שמיר ערבויות כלכליות לקליטת העלייה הגדולה בתחילת שנות ה־90. לא הבנתי למה גם אחרי שהסכמי אוסלו הביאו עלינו אוטובוסים מתפוצצים, ממשלת העבודה־מרצ ממשיכה לדהור אל ההסכם בכל הכוח ומאשימה את "הקיצוניים משני הצדדים", כלומר את החמאס ואותי. לא הצלחתי להבין את המניעים של 'בצלם', 'שוברים שתיקה' ושאר המופרעים שמקדישים את חייהם להבאשת ריחנו בעולם. לא עלה בידי להסביר לעצמי למה אלה שמאיימים לפוצץ גשרים אם המדינה תחליט לפנות ערבים, תומכים בהתלהבות בטרנספר היהודים. ואיך זה שפעם הם קראו לאריאל שרון רוצח, ופתאום כשהוא מחריב יישובים יהודיים הוא הופך לאתרוג מהודר שצריך לשמור עליו מכל משמר. ולמה הם מכשירים בהתלהבות כל חמולה שמשתלטת על אדמות מדינה, אבל עולים על בריקות כשמישהו מציע להקים יישוב יהודי חדש בגליל או בנגב, שלא לדבר על הרי השומרון. ומה קרה שפתאום הם נורא מתגעגעים לבגין ולממלכתיות שלו? לא הבנתי, הם לא זוכרים שהם צעקו עליו יום ולילה שהוא טרוריסט חסר מצפון?

עד היום אני מוצא את עצמי עדיין פעור פה ושואל את עצמי: מה קורה פה? הם לא יודעים שהאנרכיה ברחובות והסרבנות בצה"ל שיחיקו לידיים של חמאס? הם לא מבינים שהבלגן שהם עושים רק פוגע בסיכוי לשחרר עוד חטופים? וכל התלונות והיבבות האלה של "הלכה לי המדינה, אין לי יותר מה לחפש פה"? הם הרי מזומזמים את הפזמון הזה עוד משנות ה־80, אולי מימי הקמת המדינה, ייתכן שאפילו מאז העלייה הראשונה, אני פשוט לא מספיק עתיק כדי לזכור. או כמו שהילדים שלי אומרים - אתה עתיק, אבל בגילך קשה לזכור את זה.

הם מבינים טוב מאוד, אומרים לי אנשים שמבינים. הם מבינים, אבל מעדיפים לפגוע ביריבים הפוליטיים גם במחיר פגיעה במדינה. כי בעיניהם, רק פשיסטים נאמנים למדינה. ליברלים, לעומת זאת, לא נאמנים לשום דבר.

ואני, כהרגלי, לא מבין. לא מבין איך פעם מסנגרים על קטאר ופעם אומרים שהיא מדינת אויב, תלוי כמה זה פוגע בלשכת ראש הממשלה. לא מבין למה מנהלים קמפיילים ממומנים היטב שמטרתם לסיים את המלחמה, וכשצה"ל באמת נסוג לטובת עסקה פתאום נזכרים לשחרר הקלטות שמראות שחמאס כבר היה על סף שבירה וחבל שלא ניצלנו את זה. לא מבין איך הם קוראים לעסקה עם השטן בכל מחיר, אבל במחלוקת מול הימין לא מוכנים לזוז אפילו מילימטר. איך אומרים שבדמוקרטיה הרוב חייב להתחשב במיעוט, ורק בוועדה לבחירת שופטים פתאום הרוב קובע.

ולמה, למה משתמשים פה במילים כל כך פוגעניות? הם לא מבינים כמה זה מכאיב ומפורר ומשחק לידי אויבינו? או שאולי זו המטרה - כי מבחינתם האויב הוא אני? נער הייתי גם זקנתי, וקשה הבנה נשארתי. אם כי אני חייב להודות שמשוהו בכל זאת השתנה: כשהייתי ילד הייתי מטביע את חוסר ההבנה שלי בשוקו. היום זה בקפה. ●

גם היום, כבעבר, הפגנות השמאל גורמות לעולם להיות נגדנו. ההפגנות בעקבות אירועי סברה ושתילה

ואני, כהרגלי, לא מבין. לא מבין איך פעם מסנגרים על קטאר ופעם אומרים שהיא מדינת אויב, תלוי כמה זה פוגע בלשכת ראש הממשלה. לא מבין איך הם קוראים לעסקה עם השטן בכל מחיר, אבל במחלוקת עם הימין לא מוכנים לזוז אפילו מילימטר. איך אומרים שבדמוקרטיה הרוב חייב להתחשב במיעוט, ורק בוועדה לבחירת שופטים פתאום הרוב קובע

כל מבוגר סוחב שריטה מהילדות. יש מבוגרים שהיו פעם ילדים עם הפרעות קשב וריכוז. יש כאלה שהיה להם דימוי גופני נמוך. יש מי שסבלו מחוסר ביטחון עצמי, התבגרו והפכו לראשי שב"כ ובגלל זה כולנו סובלים מחוסר ביטחון. ככה זה, כל אחד והשריטה שלו. אני, למשל, הייתי ילד קשה הבנה. מתי הבנתי את זה? לא הבנתי, כי הייתי קשה הבנה, מה אתם לא מבינים פה. אבל באיזשהו שלב הבנתי שאני לא מבין שום דבר. זה קרה כנראה אי שם בקיץ '82, כשראיתי בעיתון תמונות של מפגינים עומדים ליד הבית של ראש הממשלה וצועקים בגרון ניחר רוצח בגין רוצח. בעיתון הסבירו שזה בגין המלחמה בלבנון, ואני לא הבנתי למה מגנים את בגין בגין גינוניו ואת מי למען השם הוא רצח. יותר מכך, לא הבנתי למה המפגינים מחזיקים פלקט גדול ומעדכנים בו כל יום את מספר החיילים שנפלו במלחמה. מה, הם חושבים שראש הממשלה לא יודע? הם רוצים להכאיב לו? להחליש אותו? הם לא מבינים שזה פוגע בנו ומשרת את האויב?

אובד עצות עשיתי את מה שילדים בדרך כלל עושים כשהם לא מבינים ושאלתי את אמא שלי, שהסבירה לי שהמפגינים מתנגדים למלחמה ורוצים להפסיק אותה.

"אבל זו מלחמת שלום הגליל", התבלבלתי, כי הייתי, כזכור, קשה הבנה, "אם נפסיק המחבלים יחזרו לירות עלינו, לא?" "בשמאל חושבים שיש דרכים אחרות לטפל במחבלים", אמרה אמא שלי.

"כמו למשל?"

"לדבר איתם. לעשות שלום".

"איך אפשר לעשות שלום עם מי שרוצה להרוג אותנו?"

"תשתה את השוקו שלך, אתה צריך כבר ללכת לישון".

מה אשם הקולנוע

המלחמה נמשכה למרות ההפגנות, הסתיו הגיע, ובטלוויזיה חזרו שוב ושוב בדרמטיות על המילים "סברה ושתילה". גם הראו בהרחבה צילומים מהפגנה גדולה בתל אביב שאחת הקריאות שכיכבו בה הייתה "שרון, שרון, כמה ילדים הרגת היום". אני, כהרגלי, לא הבנתי כלום. בכיתה שלי היה ילד שקראו לו שרון, שני רחובות מאיתנו היה קולנוע בשם שרון, והאהבל הקטן שבתוכי לא הצליח להבין למה אלה מהכיכר מאשימים את שני השרונים ברצח ילדים קטנים.

הפעם היה תורו של אבא שלי להסביר לי. "אריק שרון הוא שר הביטחון", הוא אמר, "היה טבח במחנות הפליטים סברה ושתילה ונרצחו שם הרבה מוסלמים".

"אנחנו רצחנו אותם?"

"לא. נוצרים מהפלנגות".

"אז למה אומרים ששרון רוצח?"

"כי צה"ל היה צריך למנוע את הטבח".

"אבל בטלוויזיה מראים שבעולם אומרים שאנחנו אחראים לרצח".

"נכון".

"איך המפגינים לא רואים שהם גורמים לעולם להיות נגדנו?"

"מה עם השוקו שלך? כבר ממש מאוחר".

שתייתי את השוקו, אבל לא הבנתי. אחר כך צחצחתי שיניים ולא הבנתי. והלכתי למיטה, ועדיין לא הבנתי. הרי המפגינים הם אנשים טובים, כל מה שהם רוצים זה שיהיה שלום ולא ימותו אנשים. נכון שהסבירו לי שבגלל שהם מהשמאל הם רוצים להפיל את הימין, אבל לא יכול להיות שהם מוכנים לפגוע במדינה רק כדי שראש הממשלה ייפגע גם כן, נכון?

בפעם הראשונה התגנבה למוחי המחשבה שאולי לא רק אני קשה הבנה. הבנתי שחלה אי הבנה מצערת, שאני צריך לקום עכשיו

ברכות חמות למערכת "בשבע" לרגל כנס ירושלים ה-22 בסימן ערבות הדדית

על הובלת השיח הערכי והמעמיק בחברה
הישראלית לאורך השנים ובמיוחד בימים אלה
של אחדות וערבות הדדית.

יישר כוח על העשייה החשובה!

גם אנו ברימון מאמינים כי ערבות הדדית
מתחילה בשמירה על שיח מכבד ומוגן,
במציאות ובמרחב הדיגיטלי כאחד.

עוד לא אמרו את המיילה האחרונה

האזרחים הוותיקים זוכים להכרה רבה יותר, מדף הספרים הדתי-לאומי התרחב, התקשורת נותנת במה להרבה יותר חובשי כיפות, ועוד לא נס ליחס של הניסוחים השנונים מפעם, שכוחם יפה גם למתרחש כיום: עשר שנים לאחר פטירתו, אורי אורבך – הסופר, העיתונאי והפוליטיקאי, עדיין נוכח בחייו של המגזר הדתי, שאותו ידע גם לבקר אבל בעיקר אהב מעומק ליבו

יוסף ארנפלד

"עשה הרבה דברים טובים בפוליטיקה, אבל תמיד ייזכר
בתור סופר יותר מאשר פוליטיקאי". אורי אורבך ז"ל

צילום: דן שילי

מודל לתוכניות זוגיות של אנשים משני צדי המתרס. אורבך עם משתתפי 'המילה האחרונה'

אָנִי שָׁר בְּעֵלֶּפֶה אֶת "אֶשֶׁת חַיִּל"
וְגַם אֶת "אֵל אֲדוֹן",
וְאֶת "לָכָה דּוּדִי"
וְיִהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ.

אָנִי מְפִיר שְׁלוֹשׁ מִנְגִּינוֹת
לְ"אֲדוֹן עוֹלָם"
וְרַק אֶחָת לְ"וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
וְכָל צְבָאָם".

אֶבֶל הָכִי אָנִי אוֹהֵב
אֶת הַמָּלִיךְ וְהַמְּנַגֵּנָה
שֶׁל הַטִּי־לֶה־לִי־לִי שְׁאֲחָרִי "דִּיד וְנֶפֶשׁ",
לִפְנֵי "לָכֹה נִרְנְנָה".

(מתוך 'אולי בשבת יזרקו סוכריות',
ספריית בית אל)

לכל מי שהעוקץ המתוק הזה מעלה בו דמעת געגוע לסאטיריקן הדתי הראשון, מיועדת כתבה זו. עשר שנים לאחר פטירתו, אורי אורבך עדיין ממשיך להדהד מעולמות יצירתו: מכלב שומר מצוות מצויר ועד להנהגה הפוליטית של המגזר הדתי-לאומי; מפרויקטים שנועדו לחבר את בני הגיל השלישי לצעירים ועד ליצירת גל חדש בעולם התקשורת הישראלי. בכל אחת מתחנות חייו, ולא משנה מה היה תחום העשייה בה, הטביע אורי את חותמו הייחודי: כישרון נדיר של הומור ושנינות, עמידה על האמת, ויחד איתה רצון לכוון מכנה משותף רחב ככל האפשר. במלאות עשור להסתלקותו, ביקשנו להתחקות אחרי דרכו של מי שאומנם מזוהה ביותר עם הקריאה המהפכנית "הטובים לתקשורת", אבל היה הרבה יותר מכך, ולא רק למגזר המצומצם שלו.

כוכב עולה בקריית שמונה

מאז שהיה ילד קטן, אורי אורבך תמיד אהב לכתוב. מיכל אלמנתו מספרת שביזמן שניהל כבר בכיתה ג', אורי כתב: "ש לי ספר שלם בראש, אקרא לו פייר ודומינגו". "הוא לא כתב אותו מעולם, אבל זה מראה על היצירתיות שהוא נולד איתה". גם במהלך הלימודים בישיבת ההסדר בקריית שמונה, אורבך מצא את הדרך להשתלב בעולם העיתונות. הוא החל לכתוב טור קבוע במקומון 'מידע 8' תחת הכותרת 'מידע שמונצ'ס', ובו קטעים הומוריסטיים מהחיים בקריית שמונה. "כמו למשל מדרגות שהיה צריך ללכת בהן צעד וחצי, או גשר שבנו לכיוון הלא נכון, אבל גם קטע שמוקדש לקשישים בקריית שמונה - עוד הרבה לפני שמונה לשר לענייני אזרחים ותיקים", מספרת מיכל, "מאוד אהבו את מה שכתב".

אחרי שסיים את פרק הלימודים בישיבת ההסדר, שימש אורי במשך שנתיים מחנך כיתה ג' וד' בבית הספר היסודי בקריית שמונה. הוא היה מורה אכפתי ומשקינן. בין השאר, כשנודע לו שרבים מהתלמידים מעולם לא ביקרו בירושלים, הוא ארגן להם שבת מיוחדת בשכונת בית הכרם. "כשהשתתפתי לפני כמה שנים בטקס קריאת גן על שם אורי בעיר לוד", נזכרת מיכל, "ניגשה אליי מישוי שסיפרה שהיא למדה אצל אורי בקריית שמונה. היא אמרה שאת שיטות הלימודים החדשניות של היום - אורי יישם כבר אז. הוא היה מורה מסור. בשידה ליד המיטה הוא שמר מחברת עם שמות התלמידים והערות לקראת אספת ההורים, מי צריך ללמוד יותר ומי צריך דווקא להיות פחות לחוץ".

הרב צפניה דרורי, ראש הישיבה בקריית שמונה, זיהה מיד את הכישרון של אורי וניסה לסייע לו למצות אותו. בין השאר הוא שידך בינו ובין הקריקטוריסט והמאייר שי צ'רקה, היכרות שהניבה שיתופי פעולה רבים לאורך השנים. צ'רקה היה תלמיד שיעור א' כשאורי, בוגר הישיבה שעדיין התגורר בעיר, הגיע לביקור. "הרב צפניה דרורי קרא לי והציע לי לפגוש אותו", הוא משחזר. "הוא סיפר לאורי שאני מצייר. באותה תקופה, יצירות שלי פורסמו בקטנה יחסית. אורי הגיע אליי לחדר, ראה את הציורים ומיד הציע לי לצייר קריקטורות למדור שלו, 'פסיק', בעיתון 'נקודה'".

אז החל שיתוף פעולה פורה ועשיר בין השניים, שהניב לא מעט פרויקטים משותפים. כשאורבך הקים את 'אותיות' והפך לעורך הראשון שלו, נקרא צ'רקה אל הדגל. "ציירתי את הלוגואים של המדורים ואיירתי למדורים השונים. כשהוא נתקע בלי קומיקס הוא פנה אליי, וכך נכנסתי לתחום. משם זה התגלגל לעוד סדרות וספרים שהוציא במשך השנים". השניים אף שיתפו פעולה בערוץ התכלת וז'ל, בתוכנית 'אורבך וסבאג' (של ערן סבאג ואורי אורבך), כשלאורך התוכנית צ'רקה אייר את המדוראים.

"אורי היה האדם הנכון במקום הנכון", הוא מגדיר. "הוא יצר ענף תרבותי בפני עצמו. הוא לא רק לקח מהחרדים את הדתיות ומהחילונים את הציונות, אלא יצר תמהיל חדש ואורגניזם בפני עצמו מבחינה תרבותית. הוא הפך את הציבור הדתי-לאומי ממקף שמחבר בין השניים למשהו שהרבה יותר עומד בפני עצמו. למקף אין זכות קיום עצמית. אורי הגיע למקף הזה בשלב שבו הוא קיבל את העצמאות שלו, והיה אחד ממאציי התהליך. הוא נתן ביטוי לתת-תרבות שמתהווה בתוך התרבות הישראלית. רואים את זה באופן הכי בולט בספר 'אסור להפוך תנין בשבת', שכותרת המשנה שלו היא 'שירים שטוטיים לילדים דתיים'. הספר הזה הוא יצירה לשמה, אין בו מטרה לחנך. יש בו בעיקר אמירה של ביטחון עצמי: אנחנו מספיק חזקים בשביל לבקר את עצמנו. היסודות מספיק עמוקים ורחבים כדי שנוכל גם לצחוק על עצמנו קצת".

מבחינת צ'רקה, גולת הכותרת של שיתופי הפעולה בין השניים היא 'מוקצה' - ספר קומיקס העוסק בחייו של כלב בשם מוקצה, המתגורר בביתה של משפחה דתית ומתמודד עם שמירת המצוות מנקודת מבטו. "אורי הגיע עם הרבה רעיונות והפכנו אותם לקומיקס. זאת הייתה עבודה הרבה יותר משולבת, עבדנו יחד לכדי יצירה משותפת", מספר צ'רקה ומסכם: "אף אחד כיום לא מצליח לשחזר את דרכו ואת אפקט האישיות שלו, אבל אין ספק שכל מה שקשור בנוכחותו של

אנשי ימין בעולם התקשורת - זה לגמרי המשך המגמה שהוא יצר".

מלחמה בתעמולה השמאלנית

התחנה הבאה של אורבך הייתה העיתון 'זרעים' של בני עקיבא. חברים מהישיבה שהיו בסניף בני ברק של בני עקיבא עם עורך 'זרעים' דאז ישראל וולמן, הפנו את תשומת ליבו לכותב המוכשר. "צירתי קשר, ונסעתי אל אורי לישיבה. ישבנו ביחד על המיטה שלו ושם זממנו את אופי המדור שלו. מאז הוא החל לשלוח טקסטים בקביעות, וגם כעס בדרכו העדינה על השכתובים שלי", מספר וולמן. משם לקח אותו ישראל הראל לעיתון 'נקודה' כעורך לעורך. אורי התחיל אז לכתוב מדור סאטירי שנקרא בהתחלה 'נקודה אחרת' ובהמשך 'פסיק'. בשלב מאוחר יותר, אחרי רצח רבין, אורי ערך שוב ב'נקודה' מדור סאטירה, ששמו היה 'הלחי

משלושה אברכים מיישבת מרכז הרב בבקשה להקים עיתון לילדים דתיים-לאומיים, מוצר שלא היה קיים עד אז. "אני הצעתי את השם 'אותיות', שאכן נבחר", מגלה מיכל. "הצטרפתי לעיתון בתור מגייה, ועבדתי שם שבע שנים. היה חשוב לאורי שהכול יהיה ברמה גבוהה, ולא רק מתקתק". בהמשך הוא שילב ב'אותיות' שירים שכתב לתוכנית סאטירית ברדיו. מהשרים הללו התגבש לאחר מכן הספר 'אולי בשבת יזרקו סוכריות' ואחריו, אט אט, הספרים הנוספים בסדרה 'לדים כמונו'. במקביל התחיל לשדר כמגיש אורח בתוכנית של דליה יאירי ברשת ב'.

דרכיהם של איש התקשורת חגי סגל ואורי אורבך נפגשו באמצע שנות השמונים בעיתון נקודה. "היה קל ליהוות את הכישרונות שלו", סגל נזכר. "הוא היה שנון באופן יוצא דופן, בנוסף להיותו אדם חביב". בהמשך שיתפו השניים

מיכל אורבך: "ההומור היה דרך חיים מבחינתו, חלק ממנו, לא כליצנות אלא כזווית המבט שלו על העולם. כך הוא גם שמר על פרופורציות ולא החשיב את עצמו יותר מדי, אלא היה איש ציבור שמשרת את הציבור. בנוסף לכך, יש שמציגים את אורי כאילו רק רצה לפייס ולחבר בין אנשים. אז נכון, הוא עשה את זה מצוין. אבל הוא גם היה סאטיריקן ואיש של אמת, כך שאם הייתה לו ביקורת הוא אמר או כתב אותה בחריפות, אם כי פעמים רבות בחיוך"

פעולה והוציאו יחד כמה ספרונים, כמו למשל 'היום עוטפים בזה דגים' שיצא לפני הבחירות של שנת 1992. "היה מאמץ נואש להילחם בתעמולה השמאלנית, כאילו השמאל מבין טוב יותר מה המדינה הזאת צריכה ואיך היא צריכה לנהל את סוגיית יהודה ושומרון. בחוברת ריכזנו לא מעט נבואות שמאל שהתבדו, ורצינו לשחות את הפרה הקדושה שכביכול הימין הוא הזוי ואילו השמאל צופה פני עתיד בהצטיינות. אחרי מלחמת לבנון השנייה פרסמנו גרסה מעודכנת של החוברת".

פרויקט משותף קטן, אך חשוב, היה 'כבשה טרפה זאב'. "זה התחיל במאמר שכתבתי בעקבות ברוך גולדשטיין ומערת המכפלה, איך פתאום כל העולם מסתער על כבשה שבטעות טרפה זאב, והופך את כל הכבשים לתוקפניות האמיתיות.

השנייה". "במדור הזה גם אני הייתי חברה מערכת רשמית, יחד עם יחיאל ספרא, ג'קי לוי, אבי סגל, עדי גרסיאל ועוד", מציינת מיכל. "אווירת התקופה דרשה התייחסות סאטירית".

אורי ומיכל הכירו כשהוא כבר התגורר בעפרה ועבד בירחון 'נקודה'. במקביל, כתב בעיתון החרדי 'ערב שבת', שהפך בהמשך ל'יום השישי', מדור בשם 'קוצו של חוד'. "מהתחלה חשבנו שטוב שאורי ישתלב בעיתונות הכללית. באותם ימים פורסמו כמה מאמרים שלו דווקא ב'דיעות אחרונות'. האחד קבל על גביית תשלום ככניסה לשמורות טבע, והשני התייחס לכך שאחרי כל פיגוע מתייגים כל מחבל בתור 'משוגע', ויתהא איך יכול להיות שעם כל השיגעון, הם לא אידיאטיים ותוקפים דווקא יהודים".

זמן קצר אחרי החתונה, קיבל אורי פנייה

במקרה הטוב תצילו חיים

במקרה העוד יותר טוב

תזכו גם במימון משכנתה

* הפרס כולל: תשלומי משכנתה לשנה בסך כולל של 30,000 ש"ח + ליווי ויעוץ אישי בתיק משכנתה

זה הזמן להציל חיים להשתתף בהגרלת פרס מציל חיים של 'עזר מציון', לתמוך בחולים ובמשפחות, להגדיל את המאגר הלאומי לתורמי מח עצם, ועל הדרך לזכות בפרסים מדהימים

רוכשים כרטיסים < מצילים חיים < זוכים בפרסים!

לרשימת הפרסים ולהשתתפות בהגרלה: **ami.org.il | *2236**

הדימוי כמובן התייחס למתנחלים ולפלשתינים, שהפכו פתאום לקורבנות. אורי הפך את המאמר למעין בלדה. פרסמנו את החוברת בחתימת שנינו. בעקבותיה הוא הוזמן לדבר ברשת ב', שם ראו שהוא שנון מאוד והזמינו אותו שוב ושוב, עד שהוא קיבל תוכנית בגלי צה"ל". במהלך השנים, מספר סגל, נשמר בין השניים קשר הדדי של היועצות. "הייתה הפריה הדדית, עד שהוא הלך לפוליטיקה".

מי יכול להצחיק אותי במליאה?

בין לבין כתב אורבך מאמר דו־שבועי בעיתון 'חדשות' וכן בעיתונות המקומית בירושלים. בהמשך הגיע ל'מעריב', שם כתב טור שבו היצירות שלו באה לידי ביטוי באופן בולט יותר. לאחר תקופה, ישראל וולמן, שבזמנו הביא את אורבך ל'זרעים' וכבר היה סגן עורך המוסף לשבת ב'ידיעות אחרונות', שכנע את המערכת לתת לאורבך טור שבועי בעיתון, והוא כתב שם שנים רבות. מיכל מספרת על שגרת כתיבה קבועה בבית - חיפוש נושאים ושיוף טקסטים מדי יום רביעי לידיעות, ואחרי כמה שנים הצטרף במוצאי שבתות הדד'ליין לטור ב'ynet' יהדות בעריכת אלעד טנא. בשנת 1995 נקרא אורבך אל הדגל להקמת תחנת הרדיו הדתית הראשונה - רדיו קול חי, ונמנה עם חמשת מייסדיה. בתחנה החדשה שידר תוכנית שבועית מדי יום שישי. בתוך זמן קצר, כשהבין שהתחנה הולכת ומתחרדת והחלה לאסור שירת נשים גם בשעות שסוכם עליהן מראש במכרז, עזב בטריקת דלת במהלך השידור יחד עם מנחם מיכלסון, שותפו לשידור ולהקמת הערוץ.

לתחנה הצעירה גויס גם איש התקשורת קובי אריאלי. "תוך רגע הפכנו לחברים", הוא מתאר, "מאז לא זוהי ידי מתוך יד". למרות פרישתו הזריזה של אורבך מ'קול חי', השניים נפגשו בתוך זמן קצר בתחנות הבאות. "הוא הביא אותי ל'מילה האחרונה', אחר כך לעיתון 'מעריב' ולערוץ התכלת. לצערנו הוא עזב את המילה האחרונה וירשתי את מקומו שם. נותרנו חברים גם בתקופת הפוליטיקה, עד שהסתלק מוקדם מדי. זאת שערורייה. למה יהודי כזה צריך למות בגיל צעיר כל כך?" הוא תוהה.

"אורי נכח בחיים שלי באור של חוכמה, עצה ובעיקר הומור", מציין אריאלי. "היו אצלו שני

עירית לינור: "יותם זמרי אמר שבמאמר שלו 'הטובים לתקשורת' אורי טעה, היה צריך את 'הרעים לתקשורת', כי בעקבות קריאתו נכנסו החבר'ה הטובים לתוך מערכות תקשורת ותיקות שהתרגלו לעבוד בפורמט מסוים, נטמעו בתוכן ואימצו את הערכים שלהן. לעומת זאת, אצל אורי - המערכת לא שינתה אותו. הוא היה חד־פעמי, לא היה שכפול של האירוע הזה. אורי היה אורי"

אחרת. עובדה שכל מה שהוא עשה זכה להצלחה. הוא היה מאוד מוערך על כולם. הוא נפטר מוקף בהערכה והערצה".

"זה המיקרופון שלי!"

גולת הכותרת התקשורתית של אורבך הייתה התוכנית הפופולרית 'המילה האחרונה', ששודרה בגלי צה"ל בזוגיות רדיופונית מופלאה עם עירית לינור ואחרים במשך כעשור, עד שנכנס לפוליטיקה. "התוכנית נתפרה בשביל שנינו", חושפת לינור. "נפגשנו במשדר בחירות שהנחה יאיר לפיד, בבחירות של 1996. אורי הוזמן על תקן המשבצת של איש הימין. המשתתפים האחרים התייחסו אליו מאוד גרוע, זלזלו בו, והכי הרגיו אותם שהוא לא התייחס ברצינות להודעה של חיים יבין שפרס ניצח בבחירות. הם היה זחוחים, היו בטוחים שלא ייתכן אחרת".

אומנם באתם ימים הייתה לינור נטועה עמוק במחנה השמאל, אבל כבר אז מאוד כאבה לה צורת ההתייחסות אליו. "זמן קצר אחר כך, גיל עומר, שהיה סגן מפקד גלי צה"ל, פנה אליי עם רעיון לתוכנית ויכוחים של חילונית־שמאלנית־תל־אביבית מול דוס־ימני־ירושלמי. הוא שאל אותי אם יש לי רעיון ומיד זכרתי את אורי. גיל צחק, הוציא פתק מהכיס והראה לי שכתובים עליו שני שמות: עירית לינור ואורי אורבך. באופן משעשע הוא פנה במקביל לאורי, שהציע גם הוא את השם שלי".

הזוגיות הרדיופונית התבררה כהצלחה מסחררת ושברה שיאי האזנה. הם יצרו אז את הסלוגן המחויך "כולם מדברים על הקרע בעם, אנחנו עושים אותו". "היה כף גדול", מספרת לינור. "אני מבינה את אלו שמבקשים להקיף את עצמם באנשים שחושבים כמוהם, אבל לי זה פחות מפריע. לאורי ולי היה טמפרמנט דומה וטמפרטורה דומה. הסתדרנו די טוב על ההתחלה, וככה זה נמשך עד שהוא הלך לפוליטיקה. נשארו חברים גם אחרי שהוא הפך לחבר כנסת ובהמשך גם לשר. עמדנו בקשר עד הרגע האחרון", היא מציינת.

"אורי היה מלא חן והומור, מצחיק, הגון וחבר טוב, אבל חשוב לזכור שרוב הזמן ששידרנו יחד לא הסכמתי עם עמדותיו", היא מדגישה. "לשנינו הייתה סלידה מהמשפט 'לא יעלה על הדעת'. במהלך התוכנית הבנתי שכאשר אני מדברת עם מישור שמעניין לדבר איתו, אני לא מנסה לשכנע אותו. התפקיד של כל אחד מאיתנו היה 'לדגמן' את הדעות של המחנה שלו, ולתת את הטיעונים הכי טובים".

לינור מספרת כי באחת הפעמים שאורי שוחח עם אחד מבכירי גלי צה"ל על חוסר הייצוג של הציבור הדתי־לאומי, ניסה הלה להצדיק את עצמו ואמר "אפילו נתנו לך מיקרופון". אורי הזדעק: "מה פתאום נתת לי? זה המיקרופון שלי!". "כך בהחלט 'המילה האחרונה' שיקפה כיוון שהוביל

לשלל תוכניות זוגיות של שני אנשים משני צידי המתרס", משחזרת לינור, "רק שלצערי תוכניות הוויכוחים היום הפכו לקרב גלדיאטורים, מי יכניס יותר מכות לשני".

אחד הדברים שלמדה לינור מאורבך היה שקביעת סדר היום התקשורת נובעת מאג'נדה פוליטית טהורה. "עם הזמן למדתי לזהות שעולם התקשורת כולו עשוי מקשה אחת. יותם זמרי אמר שבמאמר שלו 'הטובים לתקשורת' אורי טעה, היה צריך את 'הרעים לתקשורת', כי בעקבות קריאתו נכנסו החבר'ה הטובים לתוך מערכות תקשורת ותיקות שהתרגלו לעבוד בפורמט מסוים, נטמעו בתוכן ואימצו את הערכים שלהן. לעומת זאת, אצל אורי - המערכת לא שינתה אותו. הוא היה חד־פעמי, לא היה שכפול של האירוע הזה. אורי היה אורי".

פרלמנטר למען כבוד הכנסת

בשלהי שנת 2008, סמוך לבחירות לכנסת ה־18, הצטרף אורבך למפלגת הבית היהודי, רשימה חדשה שנועדה לאחד את מפלגות האיחוד הלאומי ומפד"ל, במטרה להתמודד מטעמה לכנסת. מי שהוביל את מהלך האיחוד מאחורי הקלעים היה יועץ התקשורת יהושע מור יוסף. באתם ימים עברה שלי יחימוביץ' מעולם התקשורת לתפקיד יושבת ראש מפלגת העבודה, וגם העיתונאית ניצן הורוביץ הצטרפה למפלגת מרצ. כך עלה הרעיון לקחת חלק בטרנד ולהציע לאורי אורבך להשתלב ברשימת הבית היהודי.

מור יוסף פנה אל האלוף (במילואים) יעקב עמידור, יושב ראש המועצה הציבורית של המפלגה, והעלה בפניו את הרעיון לקראת הפריימריז שעמדו על הפרק. "אמרתי לו שאף עיתונאי לא יסכן את המעמד שלו כדי להתמודד בפריימריז, ולכן הצעתי שיבקש מהמועצה מנדט לשריין מקום לבכיר מעולם התקשורת שיחזק את הרשימה", הוא מספר. "המועצה שהתכנסה בשדרות החליטה להיענות לבקשתו ולהעניק לו את המנדט. במקביל נפגשתי עם אורי אצלו בבית וביקשתי ממנו לשמור על חשאיות עד לצליחת המהלך".

בסופו של דבר האיחוד בין שתי המפלגות לא החזיק מעמד והן רצו בנפרד. "ערב לפני הגשת הרשימות התעורר ויכוח לגבי המקום השלישי, אחרי פרופ' דניאל הרשקוביץ וזבולון אורלב. אורי התקשר אליי וסיפר שמבקשים ממנו לווז למקום הרביעי. אמרתי לו שיתעקש על המקום השלישי ושיאיים בפרישה אם לא יקבל את מבוקשו. זה נמשך כמעט עד חצות ולבסוף הוא קיבל את המקום השלישי. המפלגה קיבלה שלושה מנדטים בלבד, ואורי הפך לחבר כנסת מן המניין והתגלה כפרלמנטר מעולה".

"במשך הרבה שנים הייתה אצלו המחשבה שיום אחד הוא ילך לפוליטיקה, אבל לא חשבנו שזה יקרה כל כך מהר", מודה מיכל. "כשנוצרה הרשימה המשותפת של המפד"ל והאיחוד הלאומי, הוא היה הטאלנט שיבוא וימשוך קולות. בחנוכה נסענו בלעדיו בתחבורה הציבורית למפגש משפחתי בגוש עציון, והוא היה אמור לחזור איתנו, אבל התעכב בהגשת הרשימה לבחירות לכנסת. אני זוכרת שהוא התקשר כשהיינו בצומת הגוש ושאל מה דעתי על השם 'הבית היהודי - מפד"ל החדשה'. ברגע האחרון האיחוד הלאומי פרשו ורצו בנפרד, ומיד אחרי הבחירות אורי פעל לריצה משותפת.

"בתור חבר כנסת הוא עשה הרבה דברים

"הסיפיק לעשות בשנתיים מה שאחרים לא מספיקים בהרבה זמן". אורבך כשר לאזרחים ותיקים, משיק את מיזם 'שלישי בשלייקס'

תרבות. וכמובן 'שבת והדרת' - שבת ההוקרה לאזרחים הוותיקים, שמתקיימת בקהילות רבות בשבת פרשת קדושים ולקראתה, מיזם שאני ממשיכה להוביל עד היום".

הכנסת ה'19 לא שרדה זמן רב ופזורה כעבור שנתיים. באותם ימים אורי כבר חלה. ממיטת חוליו הוא התמודד בפריימריז של הבית היהודי ואף נבחר למקום הרביעי, כך ששולב במקום השישי של הרשימה המאוחדת. למרבה הצער, עוד לפני שהספיק להיכנס לכנסת ה'20 הוא נלקח לבית עולמו, חודש לפני שמלאו לו 55 שנה.

את חזונו בנוגע לעתיד המפלגה הדתית-לאומית הוא כתב במאמרו האחרון, שפורסם מעל דפי 'בשבע'. "אורי כתב את החזון שלו לעשור הבא, שבדייק נגמר בימים אלו. במאמר שכותרתו הייתה 'להפוך תהליך למהלך' אורי קרא לציבור הדתי-לאומי על כל גווניו לשתף פעולה, מה שלא בדיוק קורה עד היום", היא נאמחת. "החזון הזה מופיע בסוף הספר 'דתי נורמלי', שבו קיבצנו לבקשתו את מבחר כתביו, לפי רשימות שהכין. הוא אפילו נתן לספר את שמו".

יש משהו שמפריע לך בדרך שבה זוכרים את אורי?

באופן מפתיע, מיכל עונה בחיוב: "לא מעט אנשים שהכירו את אורי טורחים לציין שהוא נהג 'להשתמש בהומור'". את מיכל זה מקומם. "ההומור היה דרך חיים מבחינתו, חלק ממנו, לא כליצנות אלא כוונת המבט שלו על העולם. כך הוא גם שמר על פרפורציות ולא החשיב את עצמו יותר מדי, אלא היה איש ציבור שמשרת את הציבור". מיכל מעירה לגבי נקודה נוספת: "לפעמים מציגים את אורי כאילו רק רצה לפייס ולחבר בין אנשים. אז נכון, הוא עשה את זה מצוין. אבל הוא גם היה סאטיריקן ואיש של אמת, כך שאם הייתה לו ביקורת הוא אמר או כתב אותה בחריפות, אם כי פעמים רבות בחיך", היא מדגישה.

לקראת שנת העשור לפטירתו, הקימו משפחתו ומוקירי זכרו עמותה ששמה 'בדרך של אורי אורבך', במטרה להנציח את פועלו. "היו לו רעיונות כל כך טובים, צריך רק להוציא אותם אל הפועל. ממש השבוע הדפסנו ספר ששמו 'איפה באמת מסוכן'. בתנו שירה איירה אותו לפי קטע סאטירי שאורי כתב בסוף שנת 2000, ובו הביע מחאה על אוולת היד בומן הירי המתמשך על גילה מכיוון בית ג'אלה. הסכנה שם הולכת ומצטמצמת עד לפינה אחת ליד הפרוור ברחוב האנפה. 'ו', אז זה נקרא מסוכן?", מצטטת מיכל את ההומור האורבכי החד. הרווחים ממכירת הספר יוקדשו לטובת פעילות העמותה.

"בסופו של דבר, עיקר הנוכחות של אורי בתודעה הישראלית הוא בזכות הדברים שכתב ובזכות התוכנית בגלי צה"ל יחד עם עירית לינור. הם המורשת העיקרית שלו", מסכם חגי סגל. "אומנם הוא עשה גם הרבה דברים טובים בפוליטיקה, אבל הוא תמיד ייזכר בתור סופר יותר מאשר פוליטיקאי. הוא לא היה חנון כמו שלפעמים מנסים לתאר אותו. הוא ידע לעקוץ את בני הפלוגתא שלו ולהשיב מלחמה. הוא ידע להכאיב, אבל באלגנטיות. אני לא יודע איך הוא היה שורד את כל מה שעובר על הציבור הדתי-לאומי מבחינה פוליטית בעשור האחרון. יכול להיות שאם לא היה נפטר בדמי ימיו, יום אחד היו מריצים אותו לתפקיד נשיא המדינה. הוא לא פסל את האפשרות הזאת, אבל לעולם לא נדע".

"אורי הבין שצריך להתחדש ודחק בבנט להשתלב בפריימריז". אורבך עם בנט ושקד

קובי אריאלי: "במערכת הבחירות הראשונה הוא לקח אותי לעבוד במטה ההסברה. היה לנו על השולחן סלוגן שהוא הציע: 'דתי נורמלי מצביע לבית היהודי'. כל המומחים אמרו שזה יעבוד. אומנם זה קצת יעצבן את הציבור החרד"לי ויעשה קצת רעש, אבל בסוף יביא לתוצאה הרצויה. בבוקר שלמחרת הוא ביקש לרדת מזה, 'אני לא אלך על סלוגן שהופך את האחרים ללא נורמלים', הוא אמר בנחרצות"

שמטילה ביצה לארוחת הבוקר, אבל פוליטיקאי נותן את בשרו לארוחת הצהריים. אוכלים אותו בלי מלח. באחד מנאומיו אמר 'כעיתונאי נתתי עצות. בתור איש ציבור אתה חייב לעשות דברים'".

המנטור של בנט ושקד

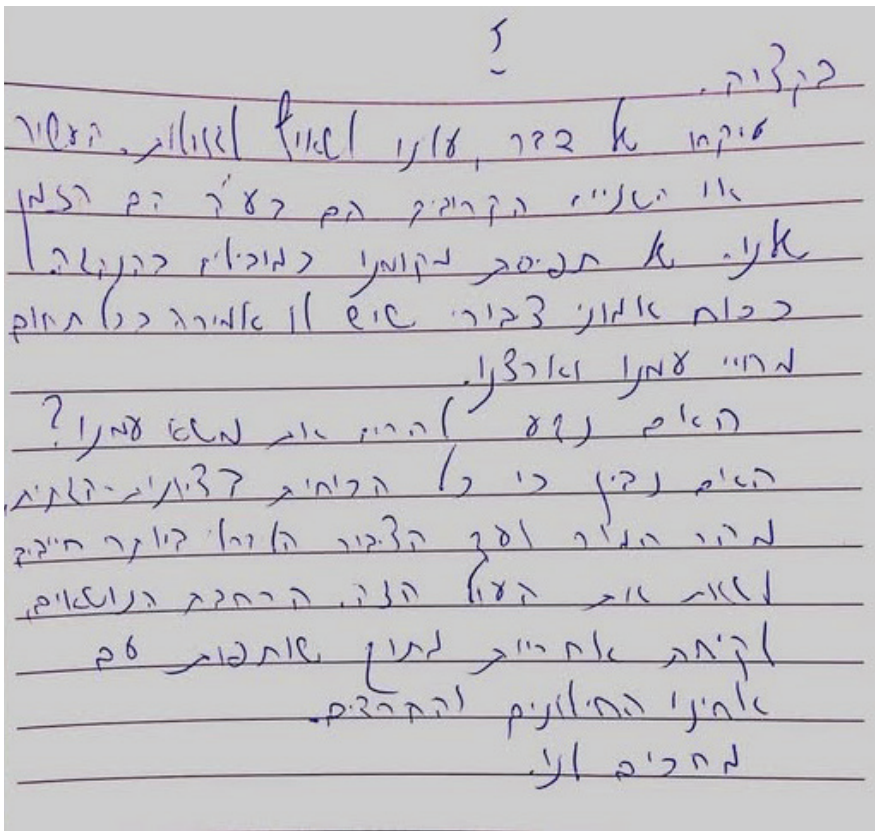
לקראת מערכת הבחירות הבאה, של שנת 2013, היה אורבך מאלו שהביאו את נפתלי בנט ואילת שקד להשתלב ברשימת הבית היהודי. "אורי ידע לקרוא את הרוח הנושבת בציבור", נזכר מור יוסף, "הוא ראה שמנגנון מפלגתי וועדה מסדרת זה כבר לא תופס. היה לו ברור שהחבורה הקיימת לא תצליח להרים את המפלגה. הוא הבין שצריך להתחדש. בנט בדיוק סיים את תפקידו במועצת יש"ע, ואורי דחק בו להשתלב בפריימריז". ואכן במערכת הבחירות ההיא הרשימה המשותפת של הבית היהודי והאיחוד הלאומי בראשות בנט קטפה תריסר מנדטים. בתור בכיר במפלגה, מונה אורי לתפקיד השר לאזרחים ותיקים.

לפני שהפך לשר לאזרחים ותיקים קיבל אורבך הצעות לכמה תפקידים, אבל היה לו חשוב לקחת תחום שיוכל לחולל בו שינוי. "סיפרו לי שבשנתיים הוא הספיק לעשות מה שאחרים לא עושים בהרבה יותר זמן. הוא פעל לשנות את היחס לאזרחים ותיקים, ולא מעט מיזמים שלו ממשיכים עד היום. אגב, את שם המיזם הפופולרי 'שלישי בשלייקס' נתנה דווקא הבת שלנו, תמר", מחייכת מיכל. "זה הגיע אחרי המיזם 'סבא סרט', בשיתוף האחים אדרי, בעלי סינמה סיטי, שעודד את האזרחים הוותיקים לצאת מהבדידות ולצרוך

ממה היה לו יותר סיפוק, מעולם התקשורת או מהכנסת?
"בכנסת אורי הרגיש שהוא משפיע", היא מאבחת. "הוא אמר שעיתונאי הוא כמו תרגולת

שקשורים לחיבור בין אנשים, למשל עמד בראש השדולה לקשרי דתיים-חילונים והשדולה החברתית. היה לו עניין שלא תהיה אינפלציה של חוקים, כי זה לא העיקר ויש עוד דרכים להשפיע, כמו הנגשת שטרות הכסף לעיוורים. השטרות שאנחנו משתמשים בהם היום הם בגדלים שונים בזכות אורי. בשיתוף פעולה עם כצל"ה הוא יזם את החוק לסימון המזון. המדבקות האדומות על המוצרים לסימון כמות גבוהה של סוכר, נתרן ושומן הן פרי העשייה שלהם".

בנוסף לכך, מספרת מיכל, לאורי היה חשוב לשפר את התדמית של הכנסת ואת הרמה התרבותית שלה. "הוא ייסד את מיזם 'הצעה לספר' שפעל במשך ארבע שנים, שבמסגרתו חברי כנסת ושרים התכנסו עם אנשי תרבות ורוח וקראו קטעי ספרות שאהובים עליהם, מיזם שאומץ גם בחמ"ד ונמשך עד היום. אורי גם יזם את 'קיר התהילה' בכנסת, שמוקיר את חברי הכנסת שזכו בפרס ישראל. הוא גם דאג שכל הספרים שחברי כנסת כתבו היו בספרייה של הכנסת".

כתב היד של מאמרו האחרון של אורבך, שנכתב בבית החולים ופורסם ב'בשבע'

צילום: מירי שמענוביץ

התחלה// נולד וגדל במוסדות חסידות בעלז בירושלים. העשירי מתוך 14 אחים ואחיות.

אבא// הרב ישראל אייכלר, חבר הכנסת ויושב ראש סיעת יהדות התורה מטעם מפלגת אגודת ישראל, יושב ראש ועדת העבודה והרווחה וסגן יושב ראש הכנסת ה־25. במשך שנים רבות ערך את שבועון חסידות בעלז 'המחנה החרדי'. בנוסף לכך היה בעל טור קבוע בשבועון 'משפחה'. "האבא הכי טוב שיכולתי לבקש. כששואלים אותי כמה שנים אני בתחום התקשורת, התשובה שלי היא 36 שנה. זה הקילומטראז' מבחינתי. אני חי תקשורת ופוליטיקה ישראלית מבטן ומלידה".

אמא// שרה אייכלר, עקרת בית שגידלה 14 ילדים. "האישה הכי טובה וצדיקה בתבל".

חיין שטעטלע// למד במוסדות בעלז בירושלים, החל מהתלמוד־תורה דרך ישיבה קטנה ועד לשיבה גדולה. "זאת חממה יציבה ומסודרת. ליין מאוד קבוע וברור. מתוך כל בתי הגידול שבדקתי, זה היה המקום הכי טוב בשבילי". עד גיל עשרים היה בבעלו.

מתפתח// מגדיר את עצמו "בוגר החסידות". "עד היום אני לא מרגיש שיצאתי, אלא שמכיוון שלא המשכתי במסלול, התפתחתי לכיוונים שונים. בגלל שלא המשכתי על המסוע, יש לי היום חיים קצת אחרים. בסוף, איפה שאתה צריך להיות - שם אתה נמצא".

רדיו אייכלר// חידק העיתונות והתקשורת החל לפעם בו בגיל צעיר. "בתור ילד קראו לי 'רדיו אייכלר'. הייתי זה שמספר לכולם את החדשות בחיידר ובישיבה. כל מידע שהייתי יודע כילד, הייתי מספר אותו לכל מאן דבעי. אף אחד לא סיפר סודות לידי. בהתחלה הייתי נפגע: 'אני לא יודע לשמור סוד?!'. עד שהבנתי שאני לא הכי מוצלח בדיסקרטיות ומצאתי את הדרך להפוך את זה למקצוע".

מתמסד// חלפו כמה שנים עד שהפך את התחביב לתחום עיסוק. בגיל 23 החל לערוך את האתר החרדי שנקרא בעבר 'קוקר', כיום 'אקטואליק'. משם עבר לכתוב ולערוך גם באתר JDN ולשדר בקו הסקופים, שבו הוא משדר עד היום את מהדורת חצות הלילה. "לימור שטרן, עורכת באתר 'קוקר', שאלה אותי אם אוכל להשתלב במשמרות עריכה באתר שהיה אז בתחילת דרכו ועניתי בחיוב".

מקבל מיקרופון// קצת אחר כך, ניצן קידר, שהיה באותם ימים מנהל חטיבת החדשות ברדיו 'קול ברמה', הציע לו לערוך ולהגיש מהדורת חדשות מדי שעה. "הייתי כותב, עורך ומגיש את החדשות במשך שנתיים וחצי. אני חייב לניצן הרבה מהקריירה הרדיופונית שלי". במקביל עבד גם באתר האינטרנט 'אקטואליק', שנרכש על ידי התחנה.

בואש בכינון ישיר// בימים ההם ההפגנות הסוערות של הפלג הירושלמי היו בשיאן. "הייתי עומד שעות על גבי שעות עם מצלמה כדי לסקר, גם לרדיו קול ברמה וגם לאתר אקטואליק. פעם בחודש הייתי צריך לקנות בגדים חדשים, כי הם היו נהרסים מהבואש. הייתי יוצא לסקר את ההפגנות וחוטף את הבואש בכינון ישיר. בפעמים הראשונות

דב אייכלר

36

גרוש ואב לילד

תושב ירושלים

איש תקשורת, מגיש משדר הערב המרכזי בכאן מורשת

למשמרת ורואה את טלי מורנו או טאלנטים אחרים שמחכים שאגיע. או שאורי לוי נכנס אחריי לכוונות ביום שישי. מי היה מאמין".

משלב// במסגרת לוח השידורים החדש של 'כאן מורשת', קיבל את משבצת משדר הערב המרכזי שיעסוק בנושאים ובראיונות אקטואליים העומדים בראש סדר היום של המגזר הדתי והחרדי. "נבחרתי להוביל את הרצועה ומקווה שגם אצליח. המטרה שלי היא למשוך את הקהל שמאזין לתחנות האחרות באותה שעה. המשימה הכי קשה שלנו היא לשלב בין שני מגזרים שנראים דומים במבט מבחוץ, אך בפועל שונים מאוד מבפנים. המטרה היא שגם הדתיים, גם החרדים וגם החילונים ירגישו כאן בבית".

על הסט// לאורך צילומי העונה הראשונה של הסדרה המצליחה 'שטיסל' הוא היה יועץ האמינות של שפת היידיש בפי השחקנים. "ראיינתי לאחרונה את יהונתן אינדרסקי על הסדרה החדשה שלו, 'קוגל', ונזכרנו יחד שהייתי על הסט במשך שלושת שבועות הצילומים, כדי לוודא שהם הוגים נכון את המילים".

הנס// לפני כשנתיים, כשנסע ביום שישי אחד לעשות שבת עם חברים בבני ברק,

פרשן חרדי, קיבל הצעה להגיש תוכנית אישית. "באחת התוכניות, הרוחות באולפן התלהטו והיה ריאיון סוער במיוחד. אחד המנהלים שלי צפה בריאיון והחליט: את זה אני רוצה בשידור". התוצאה הייתה התוכנית 'בא בדב', שאותה שידר מדי בוקר בכאן מורשת, לצד מגיש אורח.

שוק רעיונות// התוכנית התמקדה בחילופי דעות. "עסקנו בעיקר בנושאים חרדיים כמו חוק הגיוס, הקפדה על חוקי הקורונה, תקציב המדינה וכדומה. נתנו במה לכל מיני סיפורים, כמו ההיעלמות של מוישי קליינרמן. היינו הראשונים שהעלינו לשידור את אמא שלו, שסיפרה שהבן שלה נעדר ולא מספיק מחפשים אותו. היה גם את חיים מזרחי, בחור חרדי שהוכה על ידי שוטרים בשכונת גאולה, ששיתף בשידור חי בבכי בהשפלה שחווה".

כונן חדשות// לפני כשנה התחיל להגיש מבזקי חדשות כל שעה עגולה בערוץ כאן 11. "בהתחלה התחושה הייתה מאוד מרגשת. בהמשך ההתמקדות הייתה בעצם העבודה - לעשות את זה הכי נכון והכי מהודק. בבניין של כאן 11 חייב להיות כל הזמן מגיש בכוונות, במיוחד בזמן המלחמה שבה יש כוונות של 24/7. רק כשמגיע מגיש נוסף אפשר ללכת הביתה. הייתי מגיע במוצאי שבת

שהבואש עף לי לפרצוף, נחנקתי ורצתי לקצין משטרה. התחננתי שיגיד לי שזה לא מסוכן, כי הרגשתי שאני עומד למות".

כאן עורכים// בשנה הראשונה לפתיחת תאגיד 'כאן', קיבל הצעה לערוך את התוכנית 'מנדי ביתאן' עם עלייתה לאוויר. על אף שהיה מדובר בנטישת עמדת השידור ומעבר אל מאחורי הקלעים, החליט לא להחמיץ את ההזדמנות. "היה לי קשה לעבור אל מאחורי הקלעים אחרי שהגשתי בעצמי, אבל רציתי להיות ב'כאן'. ביני ובין אלי ביתאן ומנדי גרוזמן היה קליק טוב, יש לנו רקע דומה".

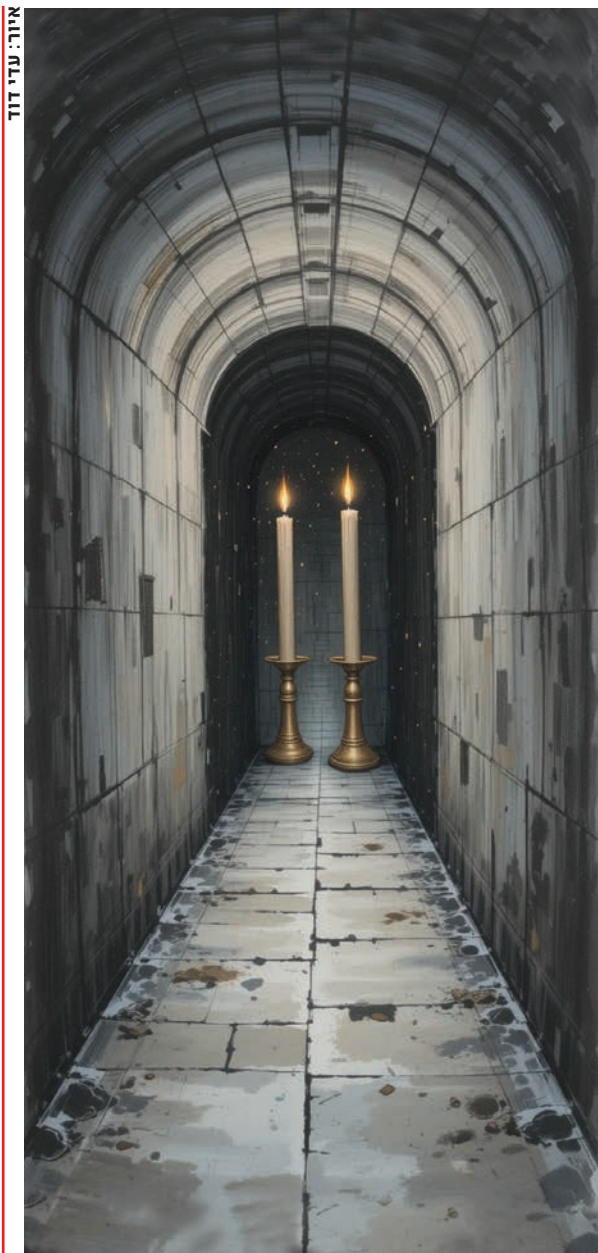
סטאז// "הייתי יוצא כל יום בחמש בבוקר ונוסע בשלושה אוטובוסים לתל אביב, כדי להגיע בזמן לתוכנית, ובשלב מסוים התחלתי להישבר. בהשגחה פרטית, בדרך יצא לי לראות סרטון של ניב רסקין מתראיין לתוכנית 'אנשים', ובה סיפר שבתקופה שבה היה עורך בגלי צה"ל היה לו מאוד קשה, אבל מי שהוא היום זה בזכות אותה תקופה ברדיו. זה מאוד חיזק אותי להישאר. גם אצלי, במבט לאחור, כל הטוב שיש לי כשדרן רדיו, זה בזכות התקופה שבה הייתי עורך".

בוקר דב// אחרי שלוש שנים כעורך, שבמהלכן התראיין לא מעט לטלוויזיה על תקן

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

למה לא כל יום

איור: עדי דוד

של משפחותיהם.

ומנגד, אויבינו מקפידים ששחרור החטופים יתקיים דווקא בשבת. גם רוב ההתקפות של החות'ים התרחשו בשבת. יש פה מלחמה על הרוח, אבל את רוחה של שבת קודש אי אפשר להכריע. ויש לנו דוגמאות מוחשיות לכך. סיפורן של החטופות ושמירת השבת שלהן בשבי, הנשים האדמו"ריות הללו שגילו את גבורת הרוח שבתוכן, מספק לנו השראה, כמו שקיבלנו בזמנו מאסירי ציון שחיים בתוכנו. הם שהתוו את הדרך - יוסף מנדלביץ', אנטולי שרנסקי, חבר הכנסת יולי אדלשטיין, ועוד גיבורים רבים שהחליטו שאת הכול אפשר ליטול ממך חוץ מהרוח.

עצת הזהב של הרב. כשאורי זוהר ז"ל התחיל לשמור מצוות, רעשה כל הארץ. הבדחן מספר אחת, השחקן מספר אחת, האנרכיסט מספר אחת, השדרן והמנחה מספר אחת - הפך בן לילה לדוס. ציבור גדול התאבל עליו. אורי זוהר סיפר שפעם פגש אותו חבר מהעבר, ובפנים מיוסרות שאל: "אורי, למה עשית לנו את זה?" לנו! הוא הרגיש שבחזרתו בתשובה אורי פגע אישית בחברים שלו מהעבר. אבל גם לאורי ולמשפחתו זה לא היה קל. הם התקדמו בעקביות בקיום המצוות צעד אחר צעד, בעזרת מלווים טובים, כמו הרב שלמה זילברמן זצ"ל מהרובע היהודי, שידע לסייע למשפחת זוהר לנווט את דרכה בעדינות, ברגישות ובנחישות למקום של תורה ומצוות.

בשלב מסוים בתחילת החזרה בתשובה החליט אורי שהוא לא נוסע יותר ברכב בשבת. אשתו הסכימה, והכול היה בסדר. "אבל רגע", אמר פתאום אורי, "שבת היא היום הקבוע שבו אני הולך לבקר את אמי הזקנה. כל השבוע אני עסוק בטירוף, אז בסוף אמא שלי המסכנה תסבול מזה שהילד שלה חוזר בתשובה? היא גרה בצפון תל אביב ואני גר ביפו, אי אפשר להגיע אליה ברגל. זה לא הגיוני".

הוא פנה לרבו הרב זילברמן, שבלי לחשוב הרבה אמר לו: "באופניים אתה יכול להגיע לאמא שלך? אז תיסע אליה בשבת באופניים". סבר אורי וקיבל, וכך שבועות רבים נסע אורי בשבת באופניים מיפו לצפון תל אביב. רגע, תשאלו, גם נסיעה באופניים אסורה בשבת! אכן, אבל הרב קיבל החלטה לאחר שיקול דעת הלכתי, שנכון ללוות את משפחתו של אורי בראשית מסלול החזרה בתשובה בצורה שלא תגרום להם לזעזועים רבים מדי. כמה מבריק היה הפתרון של הרב זילברמן, כיבוד הורים בשבת ברכב - לא, אבל אפשר באופניים. זו הייתה הכרעה נכונה ומבריקה. כמה חשוב להתבונן על האדם מהמקום שבו הוא נמצא.

עישון במוצ"ש תענוג. הנה עוד סיפור שמדגים זאת. כשהיה נער, לפני שעלה עם אמו לארץ, התגורר הרב יעקב קופל רייניץ בבודפשט. במהלך השואה איבדו צעירים יהודים רבים את הקשר למשפחה ולתורה ומצוות. הוא סיפר שפעם הלך אחרי סעודה שלישית להתפלל ערבית של מוצאי שבת קודש. בדרכו לבית הכנסת הוא עבר ליד חבורה של צעירים רעשניים, ופתאום מתוך החבורה ניגשת אליו בחורה אחת ושואלת בידיש: "יינגלה, כבר יצאה שבת?" וכשהשיב לה שכן, היא אמרה בשמחה "ברוך ה'", הוציאה מכיסה קופסת סיגריות וגפרורים, הדליקה סיגריה בהנאה והמשיכה ללכת עם החבורה שלה. על משהו משמירת השבת היא לא ויתרה. ●

אויבינו מקפידים ששחרור החטופים יתקיים דווקא בשבת. גם רוב ההתקפות של החות'ים התרחשו בשבת. יש פה מלחמה על הרוח, אבל את רוחה של שבת קודש אי אפשר להכריע. ויש לנו דוגמאות מוחשיות לכך. סיפורן של החטופות ושמירת השבת שלהן בשבי, הנשים האדמו"ריות הללו שגילו את גבורת הרוח שבתוכן, מספק לנו השראה

באה מנוחה, באה בריאות. בכל מוצאי שבת, עת יוצאת הנשמה היתרה, אני מרגישה שהלב שוקע ומנסה לאחוז עוד רגע אחד בגלימתה של שבת המלכה, כמובן ללא הצלחה. לצערי בשנה וארבעת החודשים האחרונים מוצאי השבתות גם מלווים בהודעות "הותר לפרסום" ועוד הפתעות מסוגים שונים. לשבת יש סגולות בריאותיות רבות. קיומו של יום מנוחה שבועי חיוני לבריאות הלב, לאיזון מערכת העצבים, להפחתת סטרס ולחיזוק המערכת החיסונית. כשאנחנו שומרים על שבת כראוי, המטען האנרגטי של כל מערכות הגוף מתחדש. מחקרים רפואיים מראים כי מנוחה שבועית קבועה חיונית לבריאות הגוף והנפש. ההימנעות משימוש במכשירים אלקטרוניים במשך 25 שעות מאפשרת לגוף להתאון מבחינה הורמונלית ולהפחית את רמות הקורטיזול - הורמון הלחץ. ההפסקה מהמסכים מסייעת גם לשיפור איכות השינה בזכות הפחתת החשיפה לאור כחול המשבש את ייצור המלטונין. ההליכה לבית הכנסת והשהייה בחיק המשפחה מגבירות את ייצור האוקסיטוצין, "הורמון האהבה", שמחזק את הקשרים החברתיים ומפחית חרדה ודיכאון. סעודות השבת המשותפות תורמות אף הן לבריאות הנפשית ומחזקות את המערכת החיסונית.

פסיכולוגים מדגישים את חשיבות הניתוק התקופתי מלחצי היומיום. השבת מספקת מסגרת מובנית להתנתקות כזאת, המאפשרת התחדשות נפשית והפחתת השחיקה. רבים מדווחים על תחושת רוגע ושלווה שמלווה אותם במהלך השבת, ועל יכולת טובה יותר להתמודד עם אתגרי השבוע שלאחריה. מחקרים מראים שבזמן שהעולם המודרני מכונן אותנו למרוץ מתמיד, כאשר אנחנו משביתים את הגוף והנפש המערכת החיסונית מתחזקת ולחץ הדם שלנו מתייצב.

חיסולים של שבת. כותב הרב שג"ר: "השבת היא התשתית של העולם, היא מבנה הזמן האמיתי". כל אחד מאיתנו זקוק לרגעים של התאפסות פנימית שכזאת. הדבר ניכר שבעתיים בעידן המסכים, שבו הניתוק מכל הרעשים שמסביב מזמין אותנו לעסוק בערכים ובתוכן משמעותי מתוך הביחד המשפחתי. לאחרונה ראה אור ספרו החדש של הרב איתאל בר לוי, 'עניין על השולחן', בהוצאת האגף לתרבות יהודית, והוא יועד להיות אביזר מרכזי בשולחן השבת. בספר ישנו עולם שלם של תכנים מגוונים המתאימים לכל גיל וגם מבעי יצירה ואומנות שונים. לכל פרשה מצורפים עבודה של אומנות חזותית, איורים, חידות, הפעלות והצעות לשיח. לספר מצורפת מפת ארץ ישראל ועליה נקודות ציון של יישובים הקשורים לפרשה, וגם ברקודים לסריקה המובילים לסרטונים קצרים על פרשות השבוע שהוכנו בידי אומנים ואנשי תרבות יהודית.

במשך שנים ארוכות יצא לי לעבוד שבתות רבות בבית החולים ולהפסיד את חוויית שולחן השבת. למרות שאת השבת לא חיללתי כי הקפדתי לעבוד בבית חולים עם שמירת שבת מובנית, הכאב בליבי לא הרפה. וגם כעת, כואב לי על החיילים שלנו שאת כל החיסולים עושים בשבת. כך חסלו סינוואר ונסראללה, שם רשעים ירקב, וחלק ניכר מהמבצעים יועדו לשבת. שלא לדבר על כל השבתות והחגים שהחיילים שלנו חוגגים בטנק, בנגמ"ש או בשטח כבר יותר משנה. הם עוזבים את שולחן השבת החמים ועוסקים בפעולה של הצלת חיים, כמו רופא בבית החולים, רק שהם מסכנים את חייהם, ויש פה ויתור ענק נוסף שלהם ובוודאי

האור שבתוך המחלה

חברתי המתמודדת עם ילדה חולה הרגישה שהיא כבר טובעת בתהומות הדיכאון, עד שדווקא בתה הקטנה האירה לה את המצב מזווית חדשה

שאינן לו התמודדות כזאת וריחמתי על עצמי עד הסוף. בנוסף לכול, גם הרגשתי שה' לא שומע את התפילות שלי והיה לי ממש קשה. לפני שבוע ישבנו כל המשפחה אחרי סעודת שבת ביחד. זהו אחד הרגעים האהובים עליי בשבוע. אני מאוד אוהבת לשוחח עם ילדיי ויש לי המון סיפוק ונחת מהשיחות הללו, שבהן גם הגדולים וגם הקטנים מבטאים את עצמם. תוך כדי שיחה אמרה פתאום ענת, בת ה-13: "אמא, את יודעת? אני מרגישה שכולנו הרווחנו המון מהמחלה של רותי".

הסתכלתי עליה בהלם וביקשתי ממנה להסביר לי למה היא מתכוונת. "קודם היינו רבים הרבה ולא כל כך ידענו לוותר. אבל עכשיו נהיינו הרבה יותר אכפתיים, אנחנו כל הזמן צריכים לוותר וזה גורם לנו לעבוד על המידות שלנו. וגם כולנו נהיינו חברים יותר טובים, אנחנו רבים הרבה פחות ומקשיבים זה לזה יותר. אני חושבת שאין אחד בבית שלא השתנה לטובה בעקבות המחלה".

הסתכלתי עליה בתדהמה וחשבתי לעצמי שבעצם היא כל כך צודקת. הבית שלנו באמת השתנה מאוד. פתאום קיבלתי דווקא מבתי הקטנה שיחת מוסר אמיתית וזווית ראייה חדשה לגמרי על המצב שלנו, שגרמה לי להרגיש שאחרי הכול, ה' כן איתנו".

עצמנו. אין לתאר את ההתמודדות הזאת. דווקא כשמדי פעם הגיעה בשורה כלשהי בדמות טיפול ניסיוני, תקווה קלושה לרגע - בסופו של דבר היא ריסקה אותי יותר כשנשללה.

בכל פעם כזאת היטלטלתי בין תקווה עצומה שלא יכולתי להשתלט עליה שהכול פשוט ייגמר וייעלם כחלום יעוף ובין הידיעה ששוב אני נותנת לאשליה למוסס לי את הלב. כמה התפללתי, כמה ביקשתי והתחננתי לה' שאולי כן, אולי הניסיון הזה יצליח והבת שלי תחזור להיות כמו כולם. וכששוב התשובה הייתה שלילית - הייתי נופלת לתהומות ייאוש, שהיו כמעט קשים יותר מאשר כשהמחלה התחילה. הרגשתי כל כך תקועה עם החיים שלי, כל כך אבודה, כאילו משהו שחור וכבד התיישב עליי וצבע את כל העולם בגוונים כהים וחסרי תקווה.

"כולנו הרווחנו המון"

השאלה הגדולה שלי הייתה תמיד: מה עם כל התפילות? לאן הן הלכו? אפשר לומר שבמשך תקופה ארוכה הייתי בדיכאון כמעט בלי לשים לב וראיתי רק רע. קינאתי בכל ליבי בכל העולם ובכל מי

ילד שחולה במחלה כרונית גורם לכל הבית להשתנות. חברתי היקרה מתמודדת עם ניסיון כזה, וממש התפעלתי ממה שהיא סיפרה לי:

"לפני שנתיים, כשרותי בתי השלישית הייתה בת ארבע עשרה, היא חלתה למגינת ליבנו במחלה חשוכת מרפא. אומנם לא מחלה מסכנת חיים, אבל כזו שמשנה את כל החיים לחלוטין. כל הבית שלנו הסתובב פתאום סביבה. כולם היו צריכים לוותר, להתחשב, להסתדר בלי אמא ולפעמים גם בלי אבא, לעזור לה המון בכל מיני דרכים, ובעיקר - לזוז הצידה, כי רותי הייתה כל הזמן במרכז העניינים. סכומי הכסף שכל הטיפולים עלו לנו היו הרבה יותר גדולים ממה שיכולנו לדמיין, והמצב הזה הכניס אותנו בנוסף לקושי הנפשי גם למצוקה כלכלית. כל ההוצאות שהיו פעם מובנות מאליהן - חוגים, קניות קטנות, נסיעות משפחתיות, בגדים חדשים - את כולן בלעה המחלה ובקושי הותירה עודף, כך שגם זה נוסף לרשימת הוויתורים שכולנו נאלצנו לעשות.

בראש הרשימה כמובן הייתה הדאגה הקבועה לרותי, ההתמודדות שלה והתפילות האינסופיות, הטיפולים הרבים והמתישים, ההמתנה הארוכה בתור פעם אחר פעם, התהילים, הקבלות שקיבלנו על

לחמניות בחילוני גבינה

10 מנות

15 דקות אפייה

15 דקות התפחה

דרכת קושי קלה פלוס

הנה מאפה מקסים שכיף לשלוח עם הילדים לארוחת הבוקר או פשוט לארוחת ערב חלבית קלילה וטעימה. בריא, טעים ועשיר במיוחד.

- לחמית:**
- 100 גרם גבינה צהובה או או כוסמין 80 אחוז
 - 100 גרם חמאה מוצר
 - 100 גרם חמאה צפתית או מוצר
 - 4 כפות גבינת קוטג'
 - ביצה אחת
 - בצל ירוק קצוץ
 - מלח ופלפל
 - ביצה טרופה וסוסיס לבן ושחור לצריה
- חצי קילו קמח מלא 80 אחוז
- חצי קוביית שמרים או כף שמרים יבשים
- ביצה אחת
- שליש כוס שמן
- כפית מלח
- 2 כפות סוכר
- כוס וחצי דג 2 כוסות מים פושרים

מכינים את הבצק: שמים את כל חומרי הבצק חוץ מהמים במיקסר עם וו לישא או בקערה. מוסיפים בהדרגה את המים תוך כדי לישא, עד לקבלת בצק רך וחלק אך לא דביק. ממשיכים ללוש עוד 5 דקות. במידת הצורך ניתן להוסיף עוד מים או קמח.

שמים את הבצק בקערה, מכסים בשקית ניילון ומתפיחים שעה במקום חמים.

מכינים את המלית: מחממים תנור ל-180 מעלות. מערבבים יחד את הגבינות, הביצה והבצל הירוק בקערה. אפשר גם להוסיף שום כתוש אם אוהבים. מתבלים במלח ופלפל. מחלקים את הבצק ל-20 חלקים. מגלגלים כל חלק לכדור ויוצרים בתוכו גומה גדולה. מניחים כף מתערובת הגבינה בכל לחמנייה ומהדקים משני הצדדים לצורת אליפסה. מעבירים לשתי תבניות התנור, מרופדות בנייר אפייה. מורחים בביצה טרופה ומפזרים שומשום בשני צבעים. אופים כ-15 דקות או עד להזהבה.

יש דרכים יותר מתקדמות לדעת איפה הילדים...

עפ"י

הגנה בהתאמה
אישית לכל משתמש

הגנה בווטסאפ
וברשתות חברתיות

בקרה על זמני מסך
בכל מכשיר

לגלוש מוגנים
במהירות הסיב

rimon.net.il

SHIELD

**פתרונות דיגיטליים מתקדמים להורות חדשה,
כולל פיצ'ר התראות מיקום הילדים**

עם SHIELD מבית רימון אתם יכולים להיות רגועים שהמשפחה והילדים מוגנים באינטרנט, ברשתות החברתיות ואפילו בווטסאפ. ומעכשיו אתם יכולים לקבל גם התראות כאשר הילד מגיע או עוזב מיקומים שהוגדרו מראש ולראות את מיקום הילד לפי מפה מתעדכנת. לפרטים ולהצטרפות, צרו קשר.